

Lanžhot

zpravodaj městského úřadu

1 2025
ročník XXI.

80. výročí osvobození

Společenský ples města

foto Marek Musil

OBSAH

Slovo starosty	4	Okénko školy	29
Výpis z usnesení ze zasedání zastupitelstva	10	Osvobození	33
Společenská kronika	12	Fojtíkova kronika	37
Kulturní akce	13	Pět let v cizině	51
20. ples Regionu Podluží	13	60 let od úmrtí MUDr. Josefa Kepáka	58
Společenský ples města Lanžhot	14	Návrat na místa dětských her a zábav	60
Osobnost města Lanžhot 2024	15	50 let Lanžhotčanky	66
Co neopomenout při úmrtí v rodině	17	Trail Angel – andělem na stezce	70
Gratulace talentovanému tenistovi	20	Skautská zima	71
Okénko farnosti	21	Nejmłodší basketbalistky sbírají první výhry.	72
Okénko regionu Podluží	25	Ochrana jihomoravských luhů	74
Okénko školky	27	Otis a jeho zájezdy	76

*přejí všem spoluobčanům starosta, místostarostka
a všichni zaměstnanci města.*

MĚSTO LANŽHOT ZVE NA

DEN MATEK

11. KVĚTNA 2025

DVŮR MUZEA

VYSTOUPÍ:

**DĚTI Z MATEŘSKÉ
A ZÁKLADNÍ ŠKOLY**

DĚTSKÁ CIMBÁLOVÁ MUZIKA

DH ŠOHAJI Z LANŽHOTA

**občerstvení zajištěno
dezerty od MartinyK.**

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí přátelé,

stalo se již tradicí, že v mém úvodním příspěvku se snažím přehledně podat zprávu o záměrech, činnostech a stavu připravovaných či realizovaných projektů. Nejinak tomu bude i teď.

Tak, jako se po zimě probouzí příroda, probouzí se rovněž realizace většiny našich připravovaných investičních akcí. Některé jsme stihli zahájit ještě na podzim, a tak vše nabírá na obrátcích.

Asi nejvýrazněji je to vidět na přístavbě školy a školní jídelny. Během zimy probíhala příprava terénu pro založení stavby, která spočívala zejména ve zpevnění podloží pomocí betonových pilotů, položení armovaných základů a uložení inženýrských sítí. Současně se u subdodavatele vyráběly betonové prefabrikáty, které tvoří kostru celé stavby. Asi nejzajímavějším procesem bylo nedávne sestavení betonové kostry celé stavby za pomoci obřího autokrana. Základ je tedy hotový a nyní je možno vidět velikost a rozsah přístavovaného bloku. Stavební firmě se daří dodržovat naplánovaný harmonogram, což je pravidelně konstatováno na kontrolních dnech.

Ovšem znovu bych chtěl požádat všechny kolemjdoucí o zvýšenou opatrnost a respektování zákazu pohybu v prostoru stavby. To platí zejména pro žáky, kteří si občas tudy zkracují cestu. Chápu, že je to komplikace, ale je třeba ještě chvíli vydržet.

Jak jste již jistě zaznamenali, probíhají stavební práce i na druhé straně

základní školy a částečně i v ulicích T.G. Masaryka, Zahradní, u obchodního domu a v jeho

okolí. Jedná se o rozsáhlou kabelizaci vedení nízkého napětí. Zároveň s tím ruku v ruce je nutné vybudovat nové vedení a instalace veřejného osvětlení. A u parkoviště vedle základní školy musí vzniknout nová trafostanice, která bude ukrývat zařízení pro potřebné posílení elektrické sítě právě z důvodu stavby energeticky náročné jídelny i celé přístavby školy.

A aby toho nebylo málo, shodou okolností začnou brzy práce i v ulici Školní na nutné opravě kanalizace. Opravy budou probíhat po etapách tak, aby byl zajištěn alespoň nejnutnější přístup k sousedícím nemovitostem. Ano, jak už jsem to někde říkal, práce na opravě kanalizace jsou vždy ty nejméně populární, protože bývají drahé, představují značné komplikace pro dopravu, bývá při nich mnoho nepořádku, a když vše dobře dopadne, stejně není nic vidět :-).

Toto nás čeká i na ulici Luční, kde připravujeme zcela novou a potřebnou stavbu nové dešťové kanalizace. Jedná se o stavbu, která se potáhne zhruba od křižovatky ulice Komárnov až po odbočku ke sběrnému dvoru a k čistírně odpadních vod. I zde bude nutné pracovat etapově, protože se jedná

o frekventovanou komunikaci. Aktuálně však ještě probíhá proces získávání stavebního povolení. Termín zahájení tak v tuto chvíli ještě není znám. Po ukončení stavby bude následovat generální oprava komunikace na ulici Luční a pokračující stavba 2. etapy chodníku až po hospodu U Bartošů. V plánu je i úprava prostranství kolem obchodního domu, která bude spočívat zejména ve změně vzhledu, posílení zeleně, a to i na parkovací ploše. Dále se bude připravovat prostor pro vybudování prodejního stánku zhruba v místech, kde se nyní nachází červenný Z-box. I tady čekáme na vyřízení všech povolení ke stavbám.

Mnozí se ptají, jak to vypadá s realizací projektu modernizace lanžhotského náměstí. Dobrou zprávou je to, že stavební povolení již nabylo právní moci. V současné chvíli probíhá příprava na veřejnou soutěž pro zhotovitele stavby. Jelikož se jedná o rozsáhlou a komplexní stavbu, výběrová řízení jsou v tomto případě dle zákona složitější a náročnější. Rádi bychom se stavbou začali hned po letošních hodech.

Jak jste měli možnost vidět na několika prezentacích, modernizace náměstí představuje důležitý krok ke zlepšení kvality veřejného prostoru a zvýšení atraktivity městského centra. V rámci této transformace se zaměříme na obnovu povrchů, výsadbu zeleně a in-

stalaci nového mobiliáře, jako jsou lavičky, osvětlení či odpadkové koše. Kromě estetických vylepšení je kladen důraz také na funkčnost a přístupnost pro všechny obyvatele, včetně osob se zdravotním postižením. Modernizované náměstí by mělo sloužit jako multifunkční prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí, což podpoří místní komunitu a přispěje k oživení. Samozřejmostí je rovněž příprava prostoru na pořádání hodů a oblíbených jarmarků.

V plánu je zároveň i vybudování potřebného zázemí v rohu náměstí, které bude mít hned několik funkcí. Tou

hlavní bude infocentrum a vzorková prodejna produktů, které může Lanžhot nabídnout návštěvníkům i místním.

Po nucené zimní přestávce započaly práce na dokončení druhé zastávky pro autobusy u muzea. V rámci stavby jsme u firmy objednali i vyřešení odvodnění u „věčné“ louže u křižovatky. Chodník za „Pérákem“ firma dokončila už před zimou a my pokračujeme s přípravou na projektové dokumentaci na stavbu chodníku s cyklostezkou do Kostic. Jedná se o stavbu, která propojí Lanžhot s Kosticemi a naváže na novou stavbu u Kostické kapličky. Stavebních projektů připravujeme mnohem víc. Vzhledem k tomu, že stavební řízení je čím dál zdloouvější

a náročnější, je ovšem nutno na přípravy plánovat stále více času.

Bohužel další komplikací pro rozvoj Lanžhota i jeho okolí představuje žaloba na návrh komplexních pozemkových úprav, které prováděl státní pozemkový úřad. Bez tohoto návrhu nebude možné mj. cokoli nového postavit v např. v lokalitě Na Šlajsi. Plány na modernizaci sportovně-rekreačního areálu jsou tak v nedohlednu.

Stejně složitá je i situace kolem vyhlášeného návrhu na CHKO Soutok. Jak již bylo několikrát konstatováno, díky poněkud překotnému procesu vyhlášení nebyly vyjasněny některé sporné body a ministerstvo se musí vypořádat se třemi desítkami žalob.

Nejen město Lanžhot zaskočilo nečekané a náhlé uzavření hraničního mostu se Slovenskem na Moravě. Že se jedná o velkou komplikaci pro přeshraniční zaměstnance, podnikání i pro příbuzenské rodiny není třeba zdůrazňovat. Okamžitě jsme apelovali na různé instituce o nějaké náhradní řešení. Bohužel, to spíš vypadá, že to hned tak rychle nepůjde. Jen malou náplastí je dočasné prominutí dálničních poplatků v úseku od slovenské obce Kúty po Břeclav. Nadále budeme tlačit na co nejrychlejší řešení této tristní situace.

Ale nejen prací živ je člověk. Neměli bychom zapomínat i na sport, volný čas i kulturu. I v této oblasti se toho děje také poměrně dost. Jen mne mrzí, že častokrát není účast návštěvníků tak hojná, jak by si příprava těchto akcí za-

sloužila. Chtěl bych poděkovat zejména členům kulturní komise za práci s přípravou všech akcí. Když si vzpomenu, kolik se kdysi v Lanžhotě pořádalo společenských plesů! A dnes je problém naplnit i ten jediný. A tak doufám, že u dalších akcí se budeme setkávat v hojnějším počtu.

V nejbližší době nás čeká oblíbený lanžhotský Jarmarkt a Velikonoce. V letošním roce si rovněž připomeneme kulaté výročí osvobození Lanžhota po II. světové válce. Ve stínu současných geopolitických událostí, je třeba si tyto věci připomínat, abychom si toho vážili a uvědomovali si, jak je důležité si nabytou svobodu chránit.

Díky všem za podporu a spolupráci. Hodně štěstí a ať se daří!

Váš starosta
Mgr. Ladislav Straka

Férová snídane

**Pojďte si zapiknikovat na podporu
pěstitelů a pěstitelky ve světě!**

**10. 5. 2025
9:30 hod.**

**areál
Sokolské**

hudební doprovod zajistí Honza Tkadlec

www.ferovasnidane.cz

Výpis z usnesení z 11. a 12. zasedání Zastupitelstva města Lanžhot

Z/11/24/1 Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje program jednání.

Z/11/24/2 Zastupitelstvo města Lanžhot určuje ověřovateli zápisu pana Tomáše Baču a Mgr. Marka Uhlíře a zapisovatelku paní Annu Moučkovou.

Z/11/24/3 Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje rozpočtové opatření č. 8/2024.

Z/11/24/4 Zastupitelstvo města Lanžhot

a) schvaluje koupi pozemků parc. č. 1609/112 o výměře 73 m², druh pozemku – ostatní plocha, způsob využití - manipulační plocha, parc. č. 1609/161 o výměře 1617 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - jiná plocha, parc. č. 1609/162 o výměře 44 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, parc. č. 1609/164 o výměře 41 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, parc. č. 1609/165 o výměře 38 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití – jiná plocha, parc. č. 1609/188 o výměře 32 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, parc. č. 1609/192 o výměře 42 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, parc. č. 1609/193 o výměře 1346 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - jiná plocha, parc. č. 1609/202 o výměře 35 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, parc. č. 1609/206 o výměře 39 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, parc. č. 1609/207 o výměře 1368 m², druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití – jiná plocha, zapsaných na LV č. 2636 vedeném Katastrálním úřadem pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Břeclav, pro katastrální území a obec Lanžhot, od vlastníka SD Pomoraví, s. r. o., IČO 49973941, se sídlem Nová 550, 691 51 Lanžhot za cenu ve výši místě a čase obvyklé 400 Kč/m², tj. 4.675 m². Celkem tedy 1.870.000 Kč;

b) ukládá starostovi města Lanžhot vypracovat návrh smlouvy podle bodu a) tohoto usnesení, tuto smlouvu jménem města uzavřít a podat příslušnému katastrálnímu úřadu návrh na vklad vlastnického práva podle této smlouvy do katastru nemovitostí.

Z/12/24/1 Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje program jednání.

Z/12/24/2 Zastupitelstvo města Lanžhot určuje ověřovateli zápisu pana Jiřího Bartoše a Ing. Annu Strakovou a zapisovatelku paní Annu Moučkovou.

Z/12/24/3 Zastupitelstvo města Lanžhot bere na vědomí plnění rozpočtu města Lanžhot k 31. 10. 2024.

Z/12/24/4a Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje hlasování o pozměňujícím návrhu.

Z/12/24/4b Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje poskytnutí veřejné finanční podpory/dotace na činnost pro rok 2025 ve výši 7.055.000 Kč a uzavření Smlouvy o poskytnutí veřejné finanční podpory/dotace z rozpočtu města Lanžhot č. D/15/2024 s Tělovýchovnou jednotou Sokol Lanžhot se sídlem Na Šlajsi 35, 691 51 Lanžhot, IČ 185 10973.

Z/12/24/5 Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje

- a) investiční záměry města Lanžhot na rok 2025 (příloha č. 1)
- b) rozpočet města Lanžhot na rok 2025 (příloha č. 2)
- c) střednědobý výhled města Lanžhot na roky 2026 a 2027 (příloha č. 3)

Z/12/24/6 Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje obecně závaznou vyhlášku o stanovení obecního systému odpadového hospodářství.

Z/12/24/7a Zastupitelstvo města Lanžhot

- a) souhlasí s převodem pozemku parc. č. 3133/21 ostatní plocha, ostatní komunikace, o výměře 467 m², zapsaným na LV č. 2068 v Katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Břeclav pro k. ú. Lanžhot, vlastnické právo Česká republika, právo hospodařit s majetkem státu Správa železnic, státní organizace, Dlážděná 1003/7, Nové Město, 11000 Praha 1, do majetku města Lanžhot;
- b) souhlasí se základními podmínkami převodu (tzv. „technickými podmínkami“) uvedenými v části A. dopisu Správy železnic, státní organizace, Spis Správy železnic, státní organizace č. j. 10076/2024-SŽ-SŽF-RČ (2) ze dne 4. listopadu 2024.

Z/12/24/7b Zastupitelstvo města Lanžhot

- a) schvaluje prodej pozemku parc. č. 2619/323, druh pozemku – ostatní plocha, způsob využití – jiná plocha, o výměře 57 m² zapsaného v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Břeclav, na LV 10001 pro obec a k. ú. Lanžhot, do vlastnictví kupujícího pana *** za cenu ve výši v místě a čase obvyklé celkem 31.350 Kč;
- b) ukládá starostovi města Lanžhot jménem města uzavřít smlouvu podle bodu a) tohoto usnesení a tuto smlouvu podat příslušnému katastrálnímu úřadu spolu s návrhem na vklad vlastnického práva podle této smlouvy do katastru nemovitostí.

Z/12/24/8 Zastupitelstvo města Lanžhot schvaluje v souladu s § 68 odst. 4 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, územní studii Lanžhot – Pod Ploty.

Společenská kronika

Martina Srhoľcová,
matrikářka

Narozené děti

Artur Mihalík
Sebastián Uher
Ema Orlická
Tadeáš Orlický
Zorka Tučková
Michaela Trubačová
Vojta Ondryška
Julie Kovaříková
Vojtěch Molík
Šimon Drobík
Vítězslav Osička

Úmrtí

Josefa Černá	97 let
Iva Mišičáková	83 let
Anna Třetinová	99 let
Petr Kycl	72 let
Tomáš Garčic	91 let
Miroslav Zvěďělík	66 let
Josef Svačina	72 let
Zdeněk Nedbalec	65 let
Anna Trčková	86 let
Ladislav Kadlec	78 let
Marta Kratochvílová	76 let
Anna Fojtíková	71 let
Pavel Doležel	79 let
Miluše Skočková	76 let
Petr Holý	63 let
Marie Zaliberová	84 let
Roman Halouzka	54 let

Statistika obyvatel

	2024	2023
Stav k 1.1.	3667	3665
Narození	33 (16 děvčat, 17 chlapců)	30 (13 děvčat, 17 chlapců)
Úmrtí	39 (13 žen, 26 mužů)	29 (13 žen, 16 mužů)
Přihlášení	60	48
Odhlášení	60	47
Stav k 31.12.	3661	3667

Obřady v Lanžhotě

Děti na vítání	2024	28	
	2023	19	
Jubilejní svatby	2024	13	celkem 20 – 10x 50 let, 4x 55 let, 5x 60 let, 1x 65 let
	2023	15	celkem 20 – 7x 50 let, 7x 55 let, 5x 60 let, 1x 65 let
Svatby	2024	26	3 kostel, 1 obřadní síň, 16 U Bartošů, 3 Na Šlajsi, 1 Zámeček, 1 Podlužan, 1 v přírodě
	2023	20	3 kostel, 5 obřadní síň, 11 U Bartošů, 1 Na Šlajsi
Pohřby	2024	31	19 obřadní síň, 12 kostel
	2023	25	20 obřadní síň, 5 kostel

Kulturní akce

15. 3.	Papučák
29. 3.	Uklidíme Česko, uklidíme Lanžhot
5. 4.	Setkání dětských cimbálových muzik
12. 4.	80. výročí osvobození
12. 4.	Jarmarktour
20. 4.	Velikonoční zábava
10. 5.	Férová snídaně
11. 5.	Den matek
24. 5.	Procházka Lanžhotem
1. 6.	Zpívání ženských sborů
5. 7.	Hasičské závody
13. 7.	Krojový výlet
16. 8.	Zahrávání hodů
7. 9.	Blešák
10. 9.	Hody ve školce
12. 9.	Předhodové zpívání
13. 9. - 16. 9.	Hody
20. 9. - 21. 9	Hodky

Jubilejní 20. ples Regionu Podluží roztančil Lanžhot

redakce

Lanžhot se v pátek 24. ledna 2025 stal centrem společenského dění regionu Podluží. V prostorách restaurace Podlužan se konal již 20. ples Regionu Podluží, který přilákal desítky nadšených návštěvníků.

Slavnostní zahájení proběhlo ve 20 hodin za účasti představitelů obcí sdružených ve svazku obcí Region Podluží. Potom následovalo vystoupení Tanečního studia Morava pod vedením Václava Kosmáka.

O hudební doprovod večera se postarali DH Legrúti, cimbálová muzika Grajcar, skupina Apollo a DJ Jirka Benada, kteří zajišťovali skvělou atmosféru až do brzkých ranních hodin. Hosté si mohli užít nejen tanec a hudbu, ale také atraktivní doprovodný program včetně barmanské show, která sklidila velký ohlas.

Neodmyslitelnou součástí plesu byla bohatá tombola s lákavými cenami, která vzbudila mezi hosty velké nadšení. Návštěvníci si domů odnesli nejen krásné

vzpomínky na večer plný zábavy, ale také zajímavé výhry.

Jubilejní ročník plesu opět potvrdil, že tradice společenských setkání v regionu Podluží má své pevné místo a těší se vel-

kému zájmu veřejnosti. Děkujeme všem, kteří se podíleli na celé přípravě plesu, za slouží si velké poděkování za bezchybnou organizaci a skvělou atmosféru, která panovala po celý večer.

Společenský ples města Lanžhot: Večer elegance, hudby a zábavy

redakce

V sobotu 1. února 2025 se konal v prostorách restaurace Podlužan Společenský ples města. Slavnostní večer zahájili tanečníci z lanžhotské chasy tradiční polonézou. A pak už zněly sálem písně zahraničních, popových a rockových legend od skupiny Another way fusion. Během večera návštěvníci zhlédli barmanskou show, do které byli i zapojeni.

V přední části restaurace probíhala degustace vín od místních a okolních vinařů. Ke skleničce dobrého vína hrála oblíbená cimbálová muzika Grajcar z Dolních Bojanovic.

Děkujeme všem dárcům, sponzorům, firmám i spolkům za bohatou tombolu, všem účinkujícím za krásný program, paní Balgové za květinovou výzdobu sálu, paní Černé za výbornou kuchyni a personálu restaurace, kulturní komisi a všem organizátorům, kteří se na přípravě podíleli, za spoustu odvedené práce.

A v neposlední řadě děkujeme všem, kdo si přišli ples společně s námi užít a vytvořili báječnou atmosféru.

Osobnost města Lanžhot za rok 2024

redakce

Vedení města Lanžhot ve čtvrtek 26. 12. 2024 na akci Žehnání vína předalo Jaroslavu Třetinovi cenu Osobnost města Lanžhot za rok 2024 za celoživotní práci pro město Lanžhot.

Pan **Jaroslav Třetina** se narodil 6. srpna 1942 v Povážské Bystrici, kde jeho rodiče žili 11 let z důvodu otcova zaměstnání. V roce 1947 se rodina vrátila do Lanžhota.

Zde v letech 1948–1956 navštěvoval základní školu a poté Průmyslovou školu v Břeclavi. Hned po maturitě byl zaměstnán v Královopolských strojírnách v Brně, absolvoval dva roky vojenské služby a od roku 1966 až do roku 1998 byl zaměstnán v Transportě (OTIS).

V roce 1969 se oženil s Ludmilou Barošovou a spolu vychovali dvě dcery. Dnes už je pan Třetina hrdým pradědečkem.

V roce 1990 byl zvolen do zastupitelstva obce, kde setrval tři volební období. Z toho ve druhém jako člen rady a ve třetím jako místostarosta, kdy se přímo podílel na rozvoji obce. Od roku 2002 si užívá zaslouženého důchodu.

V mládí se věnoval rekreačně různým sportům – stolní tenis, volejbal, hokej, závodně hrál fotbal v mládežnických kategoriích.

Ale největším koníčkem pro něj bylo kolo, kdy s kamarády podnikal různé výlety po zajímavých místech jak u nás, tak na Slovensku. S přibývajícími léty se náročnost a délka podnikaných výletů postupně snižovala a po nemoci v roce 2022 se cyklistická vášeň musela omezit jen na

projíždky blízkým okolím po krásách našeho lužního lesa.

Další velkou zálibou mu bylo a stále je zahrádkaření a vinohrad. Tato záliba ho přivedla do zahrádkářského svazu, jehož členem se stal už v roce 1972. Do letošního roku byl také jeho předsedou, a to úctyhodných 39 let.

Jako předseda zahrádkářů úspěšně rozvíjel spolkovou činnost. Byl organizátorem tematických zájezdů pro členy i nečleny svazu za poznáváním vinařských oblastí u nás i v zahraničí. Významně se angažoval v pořádání mnoha místních i oblastních výstav vín.

Řadu let organizoval školení pro vinaře, výstavy ovoce a zeleniny, žehnání vína, degustace na společenských plesech a dalších akcí a podílel se tak na rozvoji spolkového i společenského života v Lanžhotě.

Co neopomenout při úmrtí v rodině

Anna Moučková

Smrt blízkého člověka patří k nejtěžším situacím v lidském životě. Přesto je potřeba neodkladně vyřídit některé záležitosti spojené s jeho úmrtím a pohřbem, které jsou dané zákonem. Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Pokud si zesnulý přál mít pohřeb, měli bychom mu jej vypravit a současně umožnit uctění památky také ostatním příbuzným a osobám blízkým.

Úmrtí v sociálním zařízení

V případě úmrtí v některém sociálním zařízení (nemocnice, léčebna, domov důchodců apod.) dostanete vyznění obvykle telefonicky. Po převzetí osobních věcí přichystejte pro zesnulého oblečení. Vezměte oblečení s sebou ke sjednání smutečního rozloučení na pohřební službu, kterou si zvolíte dle svého výběru.

Úmrtí doma

V případě úmrtí doma vždy musíte zavolat lékaře. Ten zesnulého prohlédne a vystaví „List o prohlídce zemřelého“, který vám ponechá. Po návštěvě lékaře zavolejte pohřební službu, která zesnulého odveze podle pokynů lékaře. Rodina může do příjezdu pohřební služby zesnulého obléct, nebo oblečení pouze připravit a předat pohřební službě. Vhodné je podvázat dolní čelist a zavřít oči. Doporučuje se otevřít okno pro možnost odchodu duše a zapálit svíčku.

Pohřební služba v našem okolí:

Pohřební služba Kelemen, Břeclav –
605 248 495

Po odvozu zesnulého pohřební službou, přijďte na MěÚ Lanžhot – správa hřbitova, tel. **519 325 987** (kancelář Moučková) domluvit podrobnosti uložení těla nebo urny do hrobu a prodloužení nájemní smlouvy na hrobové místo, případně zveřejnění parte na vývěsce MěÚ a v kabelové televizi.

V případě, že se rozhodnete pro církevní obřad, kontaktujte farní úřad:

**Římskokatolická farnost Lanžhot,
otec Robert Prodělal, tel. 732 786 245**

V případě konání pohřbu nebo rozloučení ve **smuteční obřadní síni** kontaktujte **správce obřadní síně: Hana Tučková, tel. 702 434 215**

Co si zajišťují pozůstalí:

- vyklizení hrobu/hrobky (odstranění výzdoby, kamínků, desky atd.)
- účast zpěvaček na obřadu
Marie Prajková, tel. 725 816 614
- nesení kříže před smutečním průvodem
Miloslav Trčka, tel. 720 137 576

V případě kremace – vydání urny

Nejdříve za 2-3 týdny po smutečním obřadu bude urna vydána pouze objednateli pohřbu, obdržíte doklad o zpopelnění, který zanesete na MěÚ Lanžhot – správa hřbitova. Uložení urny do hrobu a manipulaci se zpopelněnými ostatky (uložení nebo vyjmutí z hrobu, příp. uložení na hrob) je nutné vždy nahlásit v kanceláři MěÚ Lanžhot – správa hřbitova.

Pracovní volno

Na pohřební obřad máme možnost čerpat pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu.

Dva dny čerpáme volno při úmrtí jednoho z manželů, druhá, družky nebo dítěte a **další den** k účasti na pohřbu těchto osob.

Jeden den máme k účasti na pohřbu rodiče a sourozence, rodiče a sourozence manžela(ky), jakož i manžela(ky) dítěte nebo manžela(ky) sourozence a **na další den**, jestliže obstaráváme pohřeb těchto osob. **Na nezbytně nutnou dobu**, nejvýše na jeden den, máme právo k účasti na pohřbu prarodiče nebo vnuka nebo prarodiče manžela nebo jiné osoby, která sice nepatří k uvedeným fyzickým osobám, ale žila s námi v době úmrtí v domácnosti, a na další den, jestliže obstaráváme pohřeb těchto osob.

Smrt blízkého příbuzného je obvykle spojena s vyřizováním praktických věcí, jako je rušení smluvních závazků zemřelého (spoření, pojištění, bankovní účet, SIPO), přiznání vdovského, vdoveckého nebo sirotčího důchodu a další.

Jestliže byl zesnulý(á) pojištěn, jednu kopii zaplacené faktury od pohřební služby spolu s pojistnou smlouvou odevdají pozůstalí do pojišťovny.

Matriční úřad dle místa úmrtí vyhotoví úmrtní list a posílá doporučeně na adresu vypravitele pohřbu do 30 dní, po dohodě může být úmrtní list předán osobně. Matriční úřad zašle soudu příslušnému k projednání dědictví úmrtní list a notář dle místa trvalého bydliště zemřelého vyzve vypravitele pohřbu k vyřízení pozůstalosti a dědictví. Matriční úřad současně oznámí úmrtí ČSSZ.

Pokud zemřelý pobíral příspěvek na péči o osobu blízkou, nebo jiný sociální příspěvek, oznámí **pozůstalý** úmrtí úřadu, který prováděl jeho výplatu, zpravidla Úřad práce.

Kam odevzdat doklady zemřelého

Občanský průkaz – pokud si ho neponechá matrika obecního úřadu v místě úmrtí, tak ho odevzdejte na matriku obecního úřadu v místě trvalého bydliště zemřelého

Průkaz zdravotní pojišťovny – na příslušnou pobočku pojišťovny

Řidičský průkaz – na dopravní inspektorát

Cestovní pas – na oddělení pasů a víz

Vojskou knížku – na obvodní vojenskou správu

Smlouva o nájmu hrobového místa se sjednává na dobu určitou 10 let. Jestliže dojde v průběhu nájmu k důležitým změnám vztahujícím se k nájemci (změna bydliště, změna jména apod.), je nut-

né tuto skutečnost co nejdříve nahlásit na MěÚ Lanžhot.

V případě úpravy nebo výměny hrobového zařízení je nutné na-

hlásit tuto skutečnost v kanceláři MěÚ Lanžhot – správa hřbitova. Příslušné formuláře jsou dostupné na

<https://www.lanzhot.cz/radnice/mestsky-urad/sprava-hrbitova>

Ceník

pronájem hrobového místa - nájem 5 Kč + služby 20 Kč	25 Kč/m2/rok
pronájem kolumbária	500 Kč na dobu 10 let
pronájem smuteční obřadní síně	1.000 Kč/obřad

Důležité upozornění!

Hana Tučková

Vážení spoluobčané,
prosím všechny, kteří chtějí jakkoliv upravovat své hroby, aby to nahlásili na městském úřadě.

Dále upozorňuji, že máme na hřbitově kontejnery na různý odpad. V horní

části hřbitova jsou umístěny dva koše (u hlavní brány), a ty jsou určeny pouze na drobný odpad (obaly od vypálených svíček).

Ve spodní části hřbitova vpravo (v rohu pod márnicí) jsou tři velké popelnice na plast a sklo. Dále je tu přistaven velký kontejner na odpad (živé květiny, větve a kytice z pohřbů, výzdoba z Dušiček, vánoční svíčky apod.).

Další kontejner, který je přistaven za zdí hřbitova (levá spodní strana), je určen pouze

foto Hana Tučková

na stavební suť (staré pomníky, kamení...). Do tohoto kontejneru a do jeho okolí, je přísný zákaz ukládání veškerého odpadu z hrobbů. (viz foto)

Hřbitov je pietní místo, kde jsou uloženy ostatky našich blízkých, proto bychom zde všichni měli udržovat pořádek.

foto Hana Tučková

Gratulace talentovanému tenistovi z Lanžhota

redakce

Aleš Holomek převzal ocenění 28. února 2025 na slavnostním galavečeru pořádaném u příležitosti vyhlášení nejlepších sportovců okresu Břeclav za rok 2024.

Tento úspěch je výsledkem tvrdé práce, odhodlání a soutěživého ducha, který Aleš Holomek prokazoval během celé sezóny. Gratulujeme nejen jemu, ale také jeho trenérovi a rodičům, kteří ho vedli k tomuto skvělému výkonu. Ocenění je důkazem nejen jeho sportovního talentu, ale i vytrvalosti a zápalu.

Vedení města Lanžhot se připojuje k tomuto ocenění a mladému talentovanému sportovci předalo věcné ceny. Starosta spolu s místostarostkou popřáli Aleši Holomkovi

mnoho úspěchů a poděkovali za vzorovou reprezentaci města Lanžhot.

foto Kateřina Paulíková

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE LANŽHOT

UŽ 30 let učí katechismus

Věra Hostinová, Marie Petřlová

Celý život je neustále

jen vzdělávání.

Eleanor Roosevelt

Katechetka Věra Hostinová při příležitosti 30. výročí od doby, kdy získala oprávnění k vyučování náboženství, vzpomíná na svou životní dráhu.

Narodila se v roce 1951 jako druhá dcera Marii a Františkovi Uhrovým. Tátinek pracoval jako dělník v Gumotexu. Maminka byla učitelkou na Základní škole v Lanžhotě. Náboženství neučila, ale vodila děti od kříže u staré školy průvodem do kostela k 1. svatému přijímání. V roce 1959 doprovodila s dětmi do kostela také svou starší dceru Marušku. Posléze byl na učitele vyvíjen nátlak, aby žáky od náboženství odrazovali, protože by nemuseli dostat doporučení ke studiu na střední škole. Tak si mladší dceru Věru připravila sama doma. O prázdninách přistoupila k přijímání na Slovensku. Rodina jezdila na bohoslužby mimo Lanžhot. V roce 1967 si maminka také obě dcery připravila k sv. biřmování, které přijaly v Brně v katedrále na Petrově. V Lanžhotě se konalo biřmování v roce

1969 se vši slávou, krojovanou mládeží, hudbou a zpěvy. Po ukončení školní docházky vystudovala Věra gymnázium v Břeclavi. Po maturitě pokračovala na dvouleté pedagogické škole v Boskovicích. V roce 1971 měla svatbu s Janem Hostinou na MNV a v kostele v Lanžhotě. Nejstarší dcera Věrka byla pokřtě-

Ukončení kurzu Služba ve farnosti r. 2010

1. svaté přímání vnuka Šimona Uhra r. 2023

na také v místním kostele. Po zhoršení politické situaci byly mladší dcery Jana a Gabriela pokřtěny ve Valticích.

V roce 1992 Věru oslovil farář Vladimír Stejskal, zda by šla studovat třísemestrový kurz do Brna na biskupství. Po složení všech předepsaných zkoušek 31. 1. 1994 obdržela osvědčení. Kanonickou misí podepsanou biskupem Vojtěchem Cikrlem byla oprávněna k vyučování římsko-katolického náboženství. Kanonická mise se musí obnovovat každé tři roky. Tak od září 1994 katechetka Věra začíná učit 1. třídu. Přihlášených 37 dětí bylo rozděleno na dvě skupiny. Vyučovalo se v přístavbě ve farním dvoře. Otec Vladimír v zimě topil v malých kamínkách, které více čoudily, než hřály. V srpnu 2003 je po 24 letech přeložen do Kouřimské Nové Vsi. Od 1. srpna nastoupil v naší farnosti mladý

kněz Pavel Holešínský. Byl plný elánu a plánů. Za jeho působení byla provedena rekonstrukce fary za pomoci místních občanů. 27.-28. prosince se konal „Den otevřených dveří“ pro veřejnost. Požádal katechetku, aby učila i druhou třídu. Jeho plány s dalším zkrášlováním fary a kostela se zhroutily. Z důvodu nemoci s litoostí od nás odchází.

Od 1. 8. 2005 přichází k nám farář František Putna. Věra učí znovu 1. a 2. třídu. Děti do náboženství už chodí méně. Jednou na farní radě se mne otec František zeptal, jestli bych se chtěla zúčastnit Kurzu animátorů KLAS (Klub aktivních seniorů), který pořádá Centrum pro rodinu a sociální péči v Brně. Přihlásila se také katechetka Věra. Jezdily jsme pak do kurzu od 17. 1.–13. 6. 2009. Úspěšně jsme ho ukončily se závěrečnou prací „Bohatství senior-

ského věku“. Chodily jsme pak spolu po nějakou dobu předávat své vědomosti seniorům do Domu s chráněnými byty. Za rok poté 2010 jsme jezdily do Brna na Petrov do kurzu Služba ve farnosti na přednášky. Přednášel nynější brněnský biskup Pavel Konzbul. Po splnění závěrečných zkoušek jsme obdržely Osvědčení. I když jsme získané vědomosti v praxi nevyužily, obohatily jsme se o spoustu nových poznatků a zkušeností. Otec František se zasloužil o pěknou novou střechu na našem kostele.

1. 8. 2011 ho v naší farnosti střídá farář Josef Chyba, nynější diecézní děkan. Přál si, aby děti zpívaly na dětských mších sv. Tak byla založena „Scholič-

ka“. Katechetka Věra učila děti v náboženství zpívat. Zkoušky bývaly v neděli na faře v 9 hodin před mší sv. Na klavesy je doprovázela Markéta Šuláková, která už dva roky vyučuje náboženství ve 4. třídě. Scholička kromě zpívání na dětských mších také vystupovala na náměstí při rozsvěcování vánočního stromku, na Dni matek, na výroční schůzi STP a u jeslíček. Za působení otce Josefa se uskutečnila „Noc kostelů“ (27.–28. 6. 2013) a první „Půlnoční mše pro děti“ 24. 12. 2013 v 15 hod. Dětem se tyto zdařilé akce velmi líbily. Také ministranti byli velmi spokojeni se zájezdem na Svatý Kopeček u Olomouce a do ZOO. V srpnu 2017 je farář Josef Chyba

1. svatě přijímání - Slovensko r. 1962

pověřen funkcí děkana, kterou vykonává ve Velkých Bílovicích.

Po jeho odchodu u nás nastupuje farář Pavel Römer, který nyní působí v Břevlavi. 1. 1. 2022 přebírá naši farnost farář Robert Prodělal. Protože si zamiloval slovácké tradice, souhlasil, aby byly znovu vymalovány ornamenty ve tvaru srdce na čelních stranách kněžiště. Maléřečce Marii Švirgové se splnil na sklonku života vytoužený sen. S katechetkou Věrou oslovily podnikatele o příspěvek a potom začali přispívat farníci. Marie Švirgová po návratu z nemocnice dohlížela na své šikovné nástupkyně, které s láskou vytvořily dokonalé dílo. Lanžhotčané vděčí otci Robertovi, že slovácká krása po letech opět zdobí náš kostel.

Od září 2022 Věra na přání otce Roberta učí i třetí třídu. Katechetka Markéta Šuláková učí čtvrtou třídu a Duchovní otec třídu pátou. Ve čtvrtek po vyučování náboženství odchází děti v 17 hodin do kostela na dětskou mši svatou. Pro děti jsou pořádány táboračky na farním dvoře aj. aktivity. S radostí jsme uvítali, že se v lednu 2024 na faru přistěhovali z Valtic výpomocní kněží, senioři Gejza Veselý a Karel Janoušek.

Katechetka Věra jako bývalá učitelka MŠ má k dětem velmi pěkný vztah a dovede je zaujmout. Žáci ji respektují a mají rádi. Děkujeme jí za tuto dlouholetou bohumilou činnost a přejeme jí hodně zdraví a sil, aby ještě dlouho mohla dělat to, co jí naplňuje život.

Velikonoční zamyšlení

P. Robert Prodělal, farář

V roce 1968 umírá na jedné pařížské klinice francouzský kardinál Peirre Veillot, arcibiskup pařížský, a to ve věku 55 let. Jeho agonie byla dlouhá a hrozná, trvala přes tři měsíce. V tomto svém umírání sdělil i tento postřeh: „Umíme mistrovsky tvořit krásné věty o utrpení. Také já jsem kázával o utrpení dojímavými slovy. Řekněte kněžím, že by měli raději mlčet, nevíme totiž, co to utrpení je. Když jsem je doopravdy poznal, dokázal jsem jenom plakat.“

Znovu slavíme velikonoční svátky, svátky ukřižování a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Do těchto svátků je vpleteno množství lidových prvků a tradic, které nám sice mají pomoci poodhalit jejich hloubku, ale které mnohdy to, co slaví-

me, spíše posouvají do úplně jiné roviny a vlastní poselství těchto dnů tak zcela přehluší. Velikonoce jsou v křesťanské tradici těmi nejdůležitějšími svátky, proto se také každou neděli setkáváme v kostele na mši svaté, abychom neustále vstupovali do radosti, ale i tajemství, Velikonoční neděle, kdy Kristus vstává

z mrtvých. A z této radosti máme čerpat a žít a rozdávat ji dál.

Ale také nemáme zapomenout, že tomu všemu předchází i Kristova křížová cesta, cesta bolesti a utrpení. Tato cesta kříže nám má připomenout, že i náš život nebude naplněn jenom radostmi, ale že přijdou i strasti a bolesti, které jsou nedílnou součástí našeho života a záleží jen na nás, jak se jim postavíme. Bolest a utrpení není ale problém, který bychom mohli zvládnout studiem

a uvažováním. Je spíše hlubokým tajemstvím, o kterém se můžeme dozvědět jenom zkušeností. Staré rčení říká, že „zlato se tříbí v ohni“ a staří duchovní autoři k tomu dodávají, že „kdo neumí trpět, ten neumí milovat“. Pouze ti, kdo umí přijmout různá trápení, umí také intenzivněji prožívat radost a mít soucit s druhými. I toto je součást velikonočního poselství, před kterým bychom neměli utíkat!

REGION PODLUŽÍ

Okénko regionu

Výjezdní zasedání Regionu Podluží

Marcela Jakubíčková

Koncem února 2025 vyrazili zástupci členských obcí Regionu Podluží společně se zástupci MAS Jižní Slovácko na výjezdní zasedání do příhraniční oblasti Jižních Čech. Cílem byl Frymburk – městys v Jihočeském kraji v okrese Český Krumlov.

Hlavním bodem výjezdního programu byly exkurze zaměřeny na větrné elektrárny a komunitní energetiku.

První zastávkou byla prohlídka větrné elektrárny Schenkenfelden, která využívá svou polohu na kopci k výrobě elektřiny pomocí větru. Již od roku 1998 se zde nachází dvě 60 metrů vysoké elektrárny o výkonu 600 kW. Během exkurze jsme se setkali s provozovatelem elektrárny, který nám po-

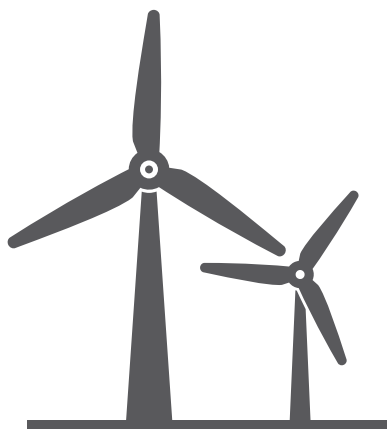

skytnul nejenom zajímavé informace o tom, jak se vyrábí elektřina z větru, ale také o tom, jak jsou větrné elektrárny navrženy a jak fungují. Lépe jsme se tak seznámili s tím, jak využití obnovitelných zdrojů energie může přispět k udržitelnému rozvoji. Poté jsme se přemístili do nedaleké místní teplárny NACHWÄRME Schenkenfelden, kde nás místní provozovatelé seznámili s lokálním zásobováním teplem. Během exkurze jsme také obdivovali nádhernou krajinu, která se rozkládá kolem větrné elektrárny, což udělalo z naší prohlídky krásný zážitek.

Další zastávkou byla návštěva EEG (Erneuerbare-Energie-Gemeinschaft) v Reichenau im Mühlkreis neboli Společenství pro obnovitelnou energii.

Místní VFEEG je rostoucí sdružení měst a obcí Horního Rakouska, které se zavázalo k udržitelným energetickým komunitám. Vyvíjí nová řešení

k ekologické energetické budoucnosti. Zástupci tohoto sdružení nás seznámili se svou činností a dozvěděli jsme se také, jak mohou občané z vybraných měst a obcí společně vyrábět a využívat elektřinu. Během výjezdního zasedání probíhala výměna zkušeností a sdílení dobré praxe.

MATEŘSKÁ ŠKOLA LANŽHOT

Okénko školky

tel.: +420 519 336 209 • www.mslanzhot.cz MŠ Lanžhot

Tři králové

Miroslava Machalová

Po veselých a štědrých vánočních svátcích jsme přišli zpět do mateřské školy a čekala nás první akce v novém roce – Tříkrálový průvod. Ve středu 8. 1. 2025 se děti již tradičně vydaly průvodem do místního kostela Povýšení svatého Kříže. Pro některé děti to byla i premiéra v kostele. V čele průvodu šli Tři králové, kteří byli vylosováni z předškolních chlapců z třídy Lesní a třídy Na Paloučku. Kašpar, Melichar a Baltazar oblečení v kostýmech s sebou nesli také dary Ježíškovi (zlato, myrhu a kadidlo). Ostatní děti ze školky měly na hlavách papírové koruny. Do kostela jsme vcházeli spolu se zpěvem písně *My tři králové jdeme k vám*. Tam na nás čekala paní M. Uhrová, duchovní otec K. Janoušek a paní katechetka V. Hostinová, která

foto archiv MŠ

spolu s duchovním otcem dětem k tématu vše řekla a ukázala. Děti zazpívaly vánoční písně a každý vhodil nějakou tu korunku andělíčkovu u jesliček, který se jim na oplátku poklonil.

Dětem se nejvíce líbil betlém, pozorně si prohlížely postavičky lidí, zvířátek a poznávaly také některé známé budovy. Za zvuku varhan, na které nám zahrála koledy naše paní učitelka M. Šuláková, jsme se postupně po třídách vyfotili u betlému a tím naše návštěva kostela byla u konce.

foto archiv MŠ

Malý stavítel

Martina Buchtelová

Dne 28. 1. 2025 se naše děti ze školky zúčastnily vzdělávacího programu Stavítel města. Děti si v tomto vzdělávacím programu vyzkoušely naprojektovat město, silnici, poznávaly stavby ve městě a jejich využití, přiblížily si roli kartografa, vytvořily si mapu města a naučily se poznávat značky na mapě, které jsou v každém městě. Také si vyzkoušely, co a jak se do map měst zapisuje.

Už jsme se dočkali masopustu

Markéta Šuláková

Ano, dočkali jsme se. Masopust, ostatky, končiny nebo, jak říkáme u nás na Podluží, fašank vrcholí před Popeleční středou. To vyráží do ulic veselý průvod masek a s radostným prozpěvováním koleduje. Na „tučný čtvrtek“ 27. února

jsme také vyšli z naší mateřské školy průvodem plným krásných masek směrem k radnici pro koledu.

Před radnicí jsme nejen zaspívali, ale také zaskákali tanec „Pod šable“. Pravda, byla to zjednodušená verze, ale dětem se povedla a měly radost ze svého výkonu. Jejich snažení bylo odměněno od zástupců obce masem

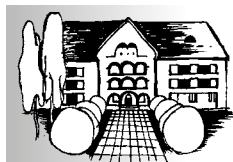
napíchnutým na šavli. Zpěv naší písně o masopustu, jejíž začátek jsem si vypůjčila do nadpisu, pokračoval „můžeme ochutnat koblih spoustu“. To bylo asi slyšet přes silnici až do pizzerie Toscana, protože nám spoustu dobrých koblížků

přinesli. Takto posilnění jsme se rozloučili a po vyfocení u muzea vypravili zpět do školky.

Na závěr bych chtěla poděkovat rodičům, že dětem přichystali kostýmy, zástupcům města a pizzerie za koledu a také všem, kteří nás přišli podpořit. Na viděnou příště!

foto Kateřina Paulíková

**MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA
LANŽHOT**
Okénko školy
tel.: 519 336 207
www.zslanzhot.cz

f Masarykova základní škola Lanžhot

f Knihovnička MzŠ Lanžhot

f Klubko News

Školní rok 2024/2025 aneb Stý školní rok

Eva Klvaňová

Na konci listopadu jsme si dlouhou a bohatou historii Masarykovy základní školy v Lanžhotě připomněli dvěma dny plnými oslav. V pátek 29. listopadu se uskutečnilo setkání současných i bývalých kolegů a pozvaných hos-

tů, součástí kterého bylo uložení časové schránky. Za velké účasti žáků a veřejnosti jsme rozsvítili vánoční strom před školou, a poté žáci vystoupili s připraveným programem na školní akademii.

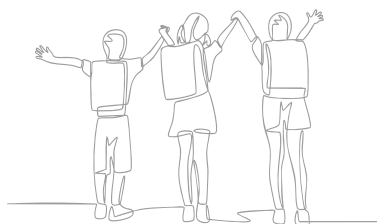
V sobotu 30. listopadu následoval den otevřených dveří, během kterého jsme představili všechny třídy a odborné učebny na obou stupních školy, tematicky vyzdobené a vánočně naladěné. K vidění byla také tělocvična a retro třída, návštěvníci si mohli vyrobit vá-

noční přání nebo si pochutnat na občerstvení v naší školní cvičné kuchyňce.

K výročí bylo vydáno pokračování školního almanachu, nástěnný kalendář s žáky 8. a 9. tříd, kteří se pro tuto příležitost oblékli do krojů, pamětní list a připraveny drobné dárky.

Tato oslava byla nejen připomínkou minulosti, ale i oslavou všech, kteří přispěli k tomu, že naše škola stále zůstává inspirativní součástí komunity, která vzdělává a formuje nové generace.

Závěrem bych chtěla vyjádřit poděkování všem, kteří se do oslav zapojili a přispěli svými vzpomínkami, fotografiemi, svou přítomností. Těší mě slova uznání, ale vnímám i věci negativní. Těším se na viděnou na dalších školních akcích.

Lyžařský kurz 2025

Sophi Maria Karner, 7.B

Jak už je naší tradicí, v lednu se vydaly sedmé ročníky na lyžařský výcvikový kurz.

V rámci kurzu se žáci dělí na tři skupiny: začátečníci, pokročilí a profi. Do začátečníků se řadí žáci, kteří na lyžích stojí poprvé, podruhé, nebo potřetí, zkrátka ti, co ještě neumí lyžovat a chtějí se to naučit. Mezi pokročilé patří žáci, kteří jezdí pravidelně na hory a umí základní věci – zastavit, jezdit bez hůlek, zatáčet apod. V profi skupině žáci jezdí na hory od mala a zvládají skokánky a jiné pokročilé techniky.

Lyžák se odehrával v Kunčicích v Jeseňkách. Přespávali jsme a byli ubytováni na moc krásné chatě jménem U Profesora. Jídlo bylo vynikající, dokonce i některá jídla, která jsem nikdy nejedla, mi tam moc chutnala. Mají tam i moc krás-

ný bazén se slanou vodou. Kromě toho tam je také společenská místnost, ve které jsme mohli najít kulečnický, šipky, stolní fotbal a společenské hry. Určitě tam ještě někdy pojedu.

Před chatou je krásný kopec, na kterém se začátečníci začínali učit lyžovat ještě před tím, než šli na dětský svah. V Kunčicích nám krásně sněžilo. Když jsme byli na procházce po okolí, bylo úplně pohádkové počasí: posněžené chaloupky, zamrzlé potůčky atd. Je důležité vyzdvihnout to, že ostatní školy jsou na LVK pět dní, ale naše škola jezdí na sedm dní.

Školní ples

žáci 9.A

Tak jsme se dočkali... Znělo sálem v pátek 21. února 2025 na 19. reprezentačním plese školy, který se uskutečnil tradičně v prostorách restaurace Podlužan. Po přivítání zatančili naši žáci osmého a především devátého ročníku polonézu pod vedením paní učitelky Silvie Hrubé Markovičové. Polonéza se jim opravdu povedla. Po ní si děvčata a chlapci zatančili sólo s rodiči. Letos byla výzdoba sálu v odstínu červené s krásnými růžemi. K tanci a poslechu hráli oblíbení The Teachers a v jídelně cimbálová muzika Dur. Během večera měly vystoupení mažoretky Neonky a taneční studio N.C.O.D. Nechyběla bohatá tombola, jejíž výtěžek podpoří různé školní projekty. Novinkou byl fotokoutek. Na ples se

foto Marek Kučera

dostavila také regionální televize, která natočila rozhovor s organizátory plesu a trojčaty Šestákovými. Náš školní ples není klasickou společenskou akcí. Je příležitostí k setkávání spolužáků, rodičů, učitelů, současných i bývalých zaměstnanců školy. Těší nás velký zájem o tuto akci. Děkujeme všem, kteří se na zorganizování plesu podíleli a zároveň velký dík patří všem sponzorům. Také přejeme příštím devátákům tak moc povedený ples.

Setkání s prezidentem

Adéla Machalová, 8.A

Jak už víme, tak prezident České republiky Petr Pavel navštívil dne 25. 2. 2025 soutok řek Moravy a Dyje. Protože zde byl na procházce i žák naší školy Martin Stehlík (8.A), měl tu čest se s ním setkat, a dokonce pořídit si s ním i snímek.

Tak jsme této situace využili a zeptali se ho na pár otázek:

Otázka: Kde jsi se setkal s prezidentem?

Odpověď: Setkal jsem se s ním na záměčku Lány.

Otázka: Jak na tebe prezident působil?

Odpověď: Udělal na mě obrovský dojem, působil důstojně a sympaticky.

Otázka: Chtěl bys se s ním setkat znovu?

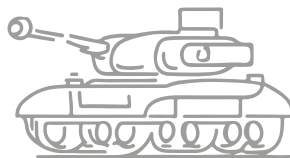
Odpověď: Samozřejmě že ano.

Otázka: Jaký jsi měl pocit ze setkání?

Odpověď: Byl jsem nervózní, ale nakonec všechno dobře dopadlo, a navíc jsem získal fotografii.

Otázka: Co tě na prezidentovi překvapilo?

Odpověď: Překvapilo mě, že v takové zimě neměl bundu, ale byl slušně oblečený v košili a saku. A také taková drobnost, že vypadal o trochu starší, než jak ho vídám v televizi.

Osvobození

Kniha Lanžhot příroda a dějiny

Jaro roku 1945 se vydařilo a již v půli března začaly práce na polích. Jen louky a lesy pod Lanžhotem byly jako každoročně zaplaveny vodou. Velikonoční svátky prožili Lanžhotští ještě klidně. Vesnicí jen projížděly německé jednotky, mezi nimi

i vlasovci a maďarští vojáci. I nádraží bylo přeplněno vlaky ze Slovenska, odkud utíkali němečtí občané, a naopak druhým směrem jezdily vlaky s municí, tanky a děly; po silnici se táhly kolony zajatců v zuboženém stavu. Lanžhotští rolníci

Křižovatka Mararykova-Souhrady

museli vozit k mostům na silnici a na železnici nevybuchlé americké bomby, jimiž byly tyto mosty podminovány. Zápavy, udržované Němci vypuštěním Vranovské přehrady, dovolovaly vstup do obce ze slovenské strany jediné po železničním a silničním náspu, kde bylo všech devět mostů hned na počátku bojů úmyslně zničeno. Voda vytvořila jezero v šíři asi pěti kilometrů, jehož hladina ležela ve výši jednoho metru. V obci zaujala postavení baterie těžkých děl, několik dělostřeleckých jednotek střední ráže a baterie protitankových děl, která mohla na velkou vzdálenost ovládat palebný prostor. V Komárnově byla přes silnici postavena barikáda z klád. Na kostelní věži byla zřízena pozorovatelná s kulometem. Na nádraží zničili Němci všechny přístroje, výhybky vyhodili do povětří a dráty od semaforů přestříhali. Do obce bylo později přisunuto i čtyřicet těžkých tanků. K obraně byla připravena 13. německá tanková divize s oddíly SS. V Lanžhotě a jeho okolí bylo tehdy rozmístěno skoro pět tisíc německých vojáků. Německá propaganda šířila

mezi obránci pověsti o neprůchodnosti opevnění u Lanžhota.

Také občané se připravovali. Dunění děl bylo za noci stále zřetelnější. Kopaly se úkryty na zahradách a dvorech, lidé ukrývali potraviny a šatstvo. Mnozí odcházeli

do lesa, neboť se domnívali, že v něm snáze přečkají přechod fronty. Postupně jich přibývalo, zvláště když Němci začali některé občany vyhánět z domů vhodných pro obranu.

Osvobozením Bratislavy 4. dubna 1945 vojsky II. ukrajinského frontu maršála R. J. Malinovského byla úspěšně zakončena první fáze bratislavsko-brněnské operace. Současně se přesunuté jednotky pravého křídla II. ukrajinského frontu rychle přiblížily k řece Moravě. **Bojů o Lanžhot a jeho okolí se zúčastnily jednotky 4. a 6. gardového jezdecko-mechanizovaného sboru 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny generálporučíka I. A. Plijeva. Největší tíha v boji o obec však spočívá na 13. gardové jezdecké divizi generála G. A. Bělousova (patřila k 6. gardovému jezdecko-mechanizovanému sboru), která zaujala při postupu od řeky Moravy pásmo vlevo od železniční trati.** Jejich sousedem vpravo byla 8. gardová jezdecká divize. Třináctou gardovou jezdeckou divizi tvořily tři pluky jezdecké (46., 48. a 50. pluk,

pluk dělostřelecko-minometný a tankový pluk). Na západ od Lanžhota stál 48. gardový jezdecký pluk podplukovníka N. V. Jurtaeva, uprostřed pak 50. gardový jezdecký pluk podplukovníka A. Kočkarova a na pravém křídle u železniční trati 46. gardový jezdecký pluk podplukovníka A. N. Vasjučenka. Velitelem 141. dělostřelecko-minometného pluku byl plukovník S. P. Sidělnikov. Každý pluk měl určené pásmo postupu. Úkolem 46. pluku bylo obsadit jižní část obce, na jihozápadní část útočil 50. pluk a 48. pluk měl ve svém pásmu postupu její západní část. O východní oblast obce bojovaly pluky 8. divize.

A tak přišel den **5. duben 1945**. Němci začali o deváté hodině ráno ostřelovat zatím neviditelné sovětské pozice na druhé straně řeky Moravy. Večer o půl deváté se objevila nad obcí první sovětská letadla a bombardovala železniční trať s nádražím i s německým transportem tam stojícím. Celý vlak byl zničen bombami. Jinak noc proběhla klidně, jen německá děla neustávala ve své palbě. Byla to předzvěst krvavé bitvy o předmostí na západním břehu Moravy, bitvy o Lanžhot, která se vši urputností rozpoutala následujícího dne.

Nesmírnou obtížnost postupu sovětských vojsk nám přiblíží vzpomínka plukovníka S. P. Sidělnikova: „Po rozběsku jsme zaujali přidělená postavení a pracovali na přípravě k překročení řeky. Mosty byly sice vyhozeny do povětří, ale trosky železničního mostu ležely ve vodě. Naši ženisté je upravili a my se tak přepravili na západní břeh. Tam nás přivítal hustý les, a navíc zaplavený vodou. Nebylo to lehké. Vpřed bylo možné postupovat jenom po

náspu, a to pouze pěšky. Koně museli zůstat v zadu. Ale co s našimi děly bez koní? Některá spadla do vody a vojáci je museli odtud vytažovat holýma rukama. Úkol byl dán a oni museli a chtěli splnit.“

Dne **6. dubna 1945** pokračovali Němci v ostřelování sovětských pozic z děl a raketometů. Po náletu sovětských letadel na německé tanky, které se kryly za zdi domů, začala hořet v obci první stavení; v následujících dnech požárů přibývalo, takže se nedalo zachránit skoro nic. Docházelo ke zraněním i ztrátám na životech lanžhotských občanů. I v **sobotu 7. dubna** boje pokračovaly se stejnou intenzitou. Na obec dopadaly stále nové dělostřelecké granáty a sovětská letadla ostřelovala z palubních zbraní tanky. V neděli ráno vpochodovaly

Ulice F. Palackého

ulice Komárnov

vala v průběhu bojů čerstvé posily. K umocnění úderné síly sovětských vojsk bylo do bojové sestavy opěšalé jízdy zařazeno co nejvíce tanků a samohybných

do Lanžhota oddíly SS a SA. Sovětská letadla znovu bombardovala nádraží a německá vozidla, hořely další domy v obci, přicházely zprávy o růstu počtu raněných i mrtvých. Nacisté zatím nebyli donuceni k ústupu. Až když se podařilo sovětským ženistům pod silnou nepřátelskou palbou postavit přes řeku Moravu náhradní most, mohly být **9. dubna** přesunuty na Moravu tanky a další těžká technika. To byla pro pěšáky velká posila.

Boj se rozhořel s novou prudkostí, ale fašisté odolávali všem útokům a svá obranná postavení hájili přímo fanaticky. Dne **9. dubna** byl zastřelen lanžhotský partyzán Cyril Bystřický, když ničil telefonní spojení mezi německými bateriemi. Sovětské velení posílilo hlavní směr útoku na Lanžhot dalšími vojsky, takže do určeného směru bylo nasazeno pět jezdeckých divizí. Ale ani této síle se v průběhu **10. dubna** nepodařilo zlomit nepřátelský odpor. Rudoarmějci sice několikrát dosáhli i okrajů obce (byli vidět ve starém mlýně, dostali se až na Kradlov), ale nikdy ne v početní síle, aby zde mohli natrvalo zůstat. I bránící se německá vojska dostá-

děl, a navíc generál Plijev zabezpečil **11. dubna** pomoc kaťuší a letectva. Toho dne duněla děla bez přestávky. Zdálo se, že v obci vymřel život.

A lidé skutečně umírali, domy hořely a dobytek pobíhal po ulicích. Ráno **11. dubna** sovětská vojska nastoupila k rozhodné zteči a nastal boj muže proti muži. Dům od domu museli rudoarmějci likvidovat všechna ohniska nepřátelského odporu. Dne **11. dubna 1945** navečer, okolo dvacáté hodiny, bylo městečko Lanžhot po těžkých bojích trvajících téměř týden, konečně osvobozeno. Sovětské armádě se otevřela cesta na Brno.

Občané Lanžhota, utrápení hladem a nevyspalí, mohli vítat své osvoboditele. Hrůzu vystřídala radost z opětovné svobody. Lidé vytahovali zásoby, trhali kytičky květů a společně se radovali z toho, že přežili. Radost ze svobody však nebyla dopřána všem — obec zaplatila těžkou a krvavou daň.

Pohled na svobodný Lanžhot skýtal smutnou podívanou. Všude byly trosky, pobořené a spálené domy, hořící auta,

tanky, zpřetrhané dráty elektrického vedení, mrtvolý koní a mnoho lidských mrtvol. Z 924 domů jich shořelo do základů nebo bylo zbořeno 229, 483 domů bylo těžce poškozeno a ostatní byly lehce poškozeny. Mimo to shořelo mnoho stodol a stájí. V bojích bylo zabito 56 místních občanů, 55 jich bylo těžce raněno a 203 občanů utrpělo lehčí zranění.

Nesmírnou obětí za osvobození Lanžhota přinesli sověští vojáci; přesné číslo padlých se asi nepodaří zjistit. Boje trávající několik dnů neumožnily odsunout mrtvé do týlu, a i tehdejší velmi teplé jaro vykonalo své, takže nezbyvalo než pohrbit padlé rudoarmějce přímo tam, kde je zastihla nepřátelská střela. A tak můžeme s určitostí tvrdit, že jich mnoho odpočívá v provizorních frontových hrobech na

březích Kyjovky, a i jinde mezi Lanžhotem a řekou Moravou. Obdobné i německé ztráty lze odhadnout přibližným počtem okolo tří tisíc vojáků.

Zatímco sovětská vojska pokračovala z vytvořeného lanžhotského předmostí v postupu a osvobozování dalších měst a vesnic jižní Moravy, Lanžhot se jen velmi pomalu zotavoval z bolestných ran způsobených frontovými boji. Dne 9. května oslavili na náměstí lanžhotští občané společně s vojáky Sovětské armády Den vítězství. Skončila druhá světová válka, nejničivější a nejhrůznější, jakou kdy lidstvo zažilo. Šest let nacistické zvůle a persekuce těžce postihlo obyvatele Lanžhota, kteří byli částečnými svědky zatýkání, vyšetřování a odvážení svých spoluobčanů do věznic a koncentračních táborů.

Fojtíkova kronika

*Josef (1881–1974) a Rozálie (1984–1964)
Fojtíkovi*

Když jsem se dožil 70 let a moje manželka 67 let, rozhodli jsme se, že pro naše potomky zapíšeme to, co jsme viděli, slyšeli a prožili, aby si mohli utvořit obraz, jak se u nás dříve žilo. Zapsáno je vše tak, jak nám utkvělo v paměti.

Osvobození 1945

Přiletěla první ruská letadla, snesla se nízko a shodila tři pumy na vlaky u mostu u hřbitova. Jedna zasáhla vůz s náboji a ten vykolejil, ale nevybuchl. Druhá spadla na vůz s nábyt-

kem, čímž ho učinila neschopným jízdy. Třetí puma dopadla mezi domek a vlak, domek byl poškozen a čtyři Němci těžce raněni. Bylo to za dne, mnoho lidí to vidělo, hned jsem tam utíkal. Němci měli po stranách vlaků připraveny kulomety, čekali na další nálet. Přišel jsem, když mrtvé Němce nakládali do auta. Viděl jsem, že bomby byly slabé, kdyby byly větší, bylo by mnoho mrtvých. Vlaky se pohybovaly velmi pomalu, za půl dne se dostaly do Břeclavi. Jízdy neschopné vozy házeli do škarpy i s nákladem. Do zákopů vozili zbraně a munici, na pole pod ploty postavili šest kusů dalekonosných děl. Na Strážu u měšťanky rozmístili minomety směr Kradlov – rubanice. Němci postavili dole v Komárnově

barikádu naproti domům č. 412 a č. 120. Na každé straně zasadili dva kmeny silné asi 70 až 80 cm, mezi ně napříč přes silnici naskládali další silné kmeny a za ně navršili kamení, které už tam dříve museli navozit rolníci. Druhý zátaras postavili v Kostické ulici naproti č. 171 a č. 165.

Častěji jsme už viděli ruská letadla, kroužila ve výšce a zase se vracela na východ. V noci nás budila siréna. Jednou ruská letadla kroužila nad stanicí a naší chalupou. Dost vysoko vyhodili světelné rakety, ty pomalu padaly k zemi a bylo světlo jako ve dne. Nevěděli jsme, co se bude dít. Na Slovensku bylo vidět na více místech ohně a bylo slyšet dunění. Někteří sousedé volali: „Do sklepů!“, jiní „Do poli!“ My s manželkou jsme stáli na zahradě, pak jsme skočili za včelín pod meruňku do malin, lehli jsme si vedle sebe, že když budeme muset zemřít, ať zemřeme spolu. Světlomety pomalu zhasínaly, letadla odletěla, bomby neshodila. Na kolejích už vlaky nebyly. Celou noc pak bylo vidět světla k Hodonínu a k Vídní.

Němci zřídili pozorovací stanoviště na kostelní věži, umístili tam i kulomet. Ve stanici ničili aparáty, vyhodili výhybky do vzduchu a stříhali a řezali dráty a telegrafní sloupy. Přijelo asi osm nebo deset kostických rolníků, Němci jim z kasáren naložili svoje příkrývky, psací stroje, nakradené prádlo a šatstvo, které tam dříve navozili, i dost potravin.

Byl vydán rozkaz, že ti, kdo bydlí u silnice až do hloubky 100 m, se musí vystěhovat. Ti,

kdo měli dobré sklepy neuposlechli. Všechny dveře musely být zavřené jen na kliku.

4. dubna začali Němci přesouvat tanky. Asi deset těžkých tanků Tygrů přijelo od Břeclavi. Nad námi přeletovala ruská a německá letadla, málokdo vyšel na ulic.

5. dubna začali Němci pálit z těžkých děl umístěných na poli u Bendovy uličky směr Lesíčková ulice. Země se chvěla. Na noc jsme se ukryli ve sklepech. Rolníci s koňmi a povozy odjeli do lesa, kde se ukrylo asi 500 lidí. Bylo to někde na Doubravce, kde nebyla zatopená voda. Viděli jsme, jak ruská letadla odstřelují Němce na kostelní věži.

7. dubna ráno vyjelo 10 tanků vedle našeho domu (Nádražní ul.), vše se tráslo. Soldánovi se polekali a vběhli k nám do sklepa. Byl tam Kycl, jeho těhotná žena a její matka. Asi za dvě hodiny si vzpomněli, že tam nechali nějaký proviant a nové Kycovy šaty. Bylo to přes dvůr, a tak si šli pro to. Vyšel jsem za nimi, byl jsem na schodech. Kycl už byl v jejich sklepu, Soldánka u dveří. Vidím, jak od stanice letí ruské letadlo, a zvolal jsem: „Skočte do sklepa, letadlo.“ Já jsem skočil za stěnu v chodbě a okamžitě se ozvaly tři výbuchy po sobě. Le-

tadlo odletělo směrem k Nové ulici. Vyběhl jsem na dvůr a vidím, že dveře od sklepa Soldánových jsou rozbité. Nad nimi visela utržená roura ze střechy, ve vratech bylo plno dřev od střešin. Vstoupil jsem do sklepa. Soldánka upadla do bezvědomí od úleku, ale raněná nebyla. Včas skočila do sklepa a když bomba dopadla, byla za stěnou, jen třísky ze dveří ji zasáhly. Sotva jsme vešli k nám do sklepa, přiběhla Tučková a volala, že u nich hoří, že to zapálilo letadlo. Šel jsem pomáhat a vidím, že hoří i u souseda Michálka. Kouř byl vidět i v Nové ulici. Letadlo se točilo nad střelíci-mi děly, ohně byly asi ukazatelem, kde jsou děla umístěna, navečer dostali silnou palbu.

Oheň v chalupách se dostal do světnic, museli jsme vše vynášet. Pomáhali i čtyři Němci, kteří na dvoře měli auto. Letadlo to asi zpozorovalo a pustilo se níž směrem k nám. Někdo vykřikl: „Kryjte se!“ Vskočili jsme do chodby. Na cestě se zaprášilo, zaštěkal kulomet a letadlo zase odletělo. Jeden Němec měl pod kolem prostřelené kalhoty a slabě krvácel.

6. dubna byly velké výbuchy, do vzduchu letěly mosty na silnici i na dráze. Z Břeclavi přišli domů všichni dělníci, kteří ještě pracovali. Dle zpráv jsme věděli, že Rudá armáda vítězně postupuje, ale od 7. dubna byl vypnut proud. Most na Kyjovce byl úplně vyhozen. Blízko stál poschodový dům č. 618, z něhož zůstala jen hromada cihel. Večer byl tak silný výbuch, že ve sklepech padala omítka, dveře od sklepa se otevřely a zámek byl vytržen. Na železniční stanici byl velký oheň, na skladě tam bylo pět tisíc nových pražců, které hořely. Bylo slyšet praskot a celé salvy ran jako od bomb. Střecha už byla bez křídlice, bylo vidět jen holé latě. Dále jsme nemohli pozorovat, co se děje. Ruská letadla shazovala bomby na německé tanky, které přejížděly kolem našich chalup. Most od hřbitova přes dráhu byl pro-

lomen, těžký německý tank spadl na koleje. Jedna letecká bomba spadla na dvůr, druhá na chodník před okna. Letadla vydávala příšerný zvuk. Ženy si motaly hlavy do perin a lehaly na prkna.

7. dubna večer Pazdera radil, že bude lepší jít do leteckého krytu na dráze (to byl betonový průchod pod trať, jehož vchody byly dobře zabezpečené.) S dětmi tam však nechtěli jít, protože to bylo daleko. Já jsem se s manželkou rozhodl, že tam půjdeme. Všichni jsme si představovali, že Rusové musí každou hodinu přijít. Němci odváželi raněné ze školy a v lese se střílelo. Byl slyšet stálý praskot automatických zbraní. Asi v jednu hodinu v noci boj ustal. Naložil jsem na trakač dvě tašky, peřiny, rýč a vydali jsme přes dráhu polní cestou na levé straně.

Byla tma, jen ohně bylo vidět, v Lanžhotě hořelo na třech místech, ale nebylo nic slyšet. Na cestě se mi objevily překážky – dráty, plot. Chtěl jsem je obejít přes pole, ale tam byly rozházené železné sudy. Po cestě byly části vagonů, soukolí, museli jsme stále něco obcházet. Bylo tam mnoho papírů a před krytem místo kolejí velká jáma, pokroucené koleje ležely přes cestu. Vchod do krytu byl rozbitý a zasypaný. Chtěli jsme se vrátit, ale v tom jsme zaslechli dětský pláč, někde z druhé strany. Vylezl jsem na trať a to, co jsem viděl, bylo strašné – několik vozů bylo rozbitých, do sebe smotaných, koleje pryč, trosky v jámě, na sobě tři vozy, ze kterých se ještě kouřilo.

Polovina krytu zůstala zachována. Viděl jsem díru, ze které šel pláč. Zavolal jsem, kdo tam je. Ozvalo se více hlasů. Byli tam lidé ukrytí po výbuchu domků u stanice. Říkali, že je tam ještě místo i pro nás, ale je tam silný průvan. Vzali jsme peřiny a tašky. Radil jsem jim, abychom díru ucpali, protože všem byla zima. Volal jsem muže, aby mi pomohli, ale

letadla. Po trati od Břeclavi tři Němci natahovali drát. Museli mne spatřit, protože jeden přišel do krytu s revolverem v ruce a zavolal: „Kdo tam je? Ven!“ Vyšel jsem. Ptali se, co tam dělám. Řekl jsem, že máme strach z Rusů a s manželkou utíkáme do Břeclavi. Povádal,

nikdo nechtěl. Nejblíže byl Josef Hrubý, kterého jsem přesvědčil, aby mi pomohl. Sebrali jsme papíry a donesli je k otvoru. V tu chvíli se někde u Kostic ozval výstřel z děla. Hrubý skočil do díry a už jsem ho ven nedostal. Čtyřikrát jsem ještě musel přinést papír, než jsem díru ucpal, a na to jsem naházal škváru. Když jsem se dostal zpět, všichni si libovali, že už netáhne, ale já jsem se nemohl dostat k manželce. Měli tam šest dětských kočárků a byli tam nacpáni jako slanečci.

Vyprávěli, že na kolejích stálo šest vagonů ekrasitu a 20 vagonů munice, které ruská letadla zapálila. Oni se tam ukryli po výbuchu. Jak jsem zjistil, papíry byli vojenské mapy Slovenska a Maďarska. Dlouho jsme tam nezůstali. Přišel Němec a nařídil ihned vyklidit kryt. Já jsem se schoval vzadu k manželce a slyšel jsem, jak Němec nařizoval, aby lidé šli do sklepů, a oni poslechli.

Když se trochu rozednělo, sledoval jsem, co se v okolí děje. Začala střelba z automatických zbraní někde kolem Šulákového hrůda, Rusové ustupovali. Po staré i nové silnici jeli německé tanky směrem na Lanžhot, pěchota a obrněná vozidla. Nad nimi kroužila jejich

že dělám hloupost, Rusové, že přijdou i tam, oni přijdou všude. Ptal se mne, k jaké straně patřím. Řekl jsem, že k soc. demokrat, zastrčil revolver a podal mi ruku. Manželka vzadu trnula strachy, ona nám nerozuměla. (To byl první Němec, kterému jsem podal ruku za okupace.) Řekl, že on je taky soc. demokrat, že je z Berlína a je teprve tři měsíce u vojska. Stále jen ustupují, teď že dostali posily a mají rozkaz držet Lanžhot tři dny. Dal mi kostku margarinu, prý už ji nebude potřebovat. Rusů, že je moc, myslí, že je obklíčí a pobijí. Dal jsem mu napít slivovici, měl jsem jí půl litru. Radil nám, abychom (jestli máme dobrý sklep) šli domů. Rusové, že mají slabé bomby, že praskají jen na povrchu. Řekl mi, kde mají velitelství. Bylo to ve sklepě Jana Brumovského v naší ulici, táhl tam drát. Velitel jim řekl, že když Lanžhot ztratí, že se zastaví až někde u Brna.

8. dubna jsme vylezli ven severním směrem. Rusové si nás na trati zřejmě všimli, protože jakmile jsme se dali do pohybu, nad námi to několikrát zakvílelo. Asi 200 m od nás došlo k explozi, ze země se zaprášilo. Když to hvízdalo zavolal jsem:

„Lehni!“ Oba jsme lehli, ještě šestkrát to přeletělo.

Na poli poblíž Hrobečkové cesty stál stoh slámy a u něj dva tanky. Moje manželka je neviděla, nemohla mi stačit. Když jsem byl na kolejích, ona byla ještě proti stohu. V tom tank vystřelil směrem k lesu. Manželka se lekla, vykřikla, chytla se zábradlí a nemohla se pohnout. Ještě dnes nese následky toho leknutí.

Najednou se otevřelo peklo. Tanky ukryté za domky a pod stromy začaly pálit. Než jsme doběhli domů, už nad námi přelétala ruská letadla. Jedno z malé výšky zaútočilo na dva tanky u stohu. Stoh byl hned v plamenech. Rychle jsme vběhli do sklepa, který se výbuchy chvěl. Celý den až do pozdního večera trval boj. Každou hodinu bylo vidět nový oheň v obci. Hořela staniční budova, domek Skusilů, Procházkovy sklady dříví a skladiště.

Večer Maďari stříleli z minometů ze Stráží přes Kradlov. Byly to rány, jako když pes vyje, vždy pět ran těsně za sebou, od našeho jsme viděli ohnivě koule daleko po vystřelení.

V pondělí **9. dubna** jsem šel s vědrem pro vodu na dvůr. U pumpy se mylo asi dvacet německých vojáků. Dva z nich ke mně přistoupili a zaháněli mě zpět do sklepa. Řekl jsem, že máme malé děti a že pro ně potřebuji vodu. Namířili na mě zbraně, ale jejich velitel zavolal, aby mě nechali načerpat vodu, a pak jsem měl zmizet.

Když jsme se s Pazderou dívali uličními dveřmi ve štítu na silnici, viděli jsme velitele četnictva Slavíka s kufříkem v ruce, jak šel směrem k Břeclavi. Za Muchovým štítem byli Němci a jeden z nich na nás zavolal: „Jděte do sklepa, nebo po vás budeme střílet!“ Za zády nikoho netrpěli a do sklepů nám nelezli. Kde a kdy ve frontě spali, nevím, ale jejich kázeň byla

přísná. Neuposlechnutí rozkazu znamenalo smrt.

Z 9. na 10. dubna nás bylo ve sklepě kolem třiačtyřiceti osob. Rozčílovalo mě fňukání žen a volání k Panně Marii. Soldánová měla kozu. V sobotu ji nakrmila a dala jí vodu asi na tři dny, ale v úterý v poledne už mečela. Šel jsem se podívat do stáje a zjistil jsem, že měla kůzlata. Soldánka nakrájela brambory, posypala je moukou a donesla jí je. Já jsem mezitím vylezl na půdu pro seno. Střešní taška byla pryč, a tak jsem měl výhled do okolí. Střílelo se na staré silnici, zvířil se prach. Osm tanků jelo směrem na Břeclav, na Padělkách hořelo letadlo. Nad stanicí něco většího zapískalo vzduchem a explodovalo. Vzal jsem seno a šel dolů.

Pohled na obec byl skličující. Věž kostela byla uražená, hořelo mnoho domů, stájí, stodol a plotů. Po polích pobíhal dobytek a prasata – rolníci je vyháněli, aby neuhořeli. Při dunění děl bylo slyšet úzkostné bučení skotu.

Válka je hrozná věc – lidský život v ní nemá žádnou cenu. Ve frontové linii civilní obyvatelstvo nechrání nikdo, každý se musí postarat sám o sebe. Člověk přestává být člověkem. My ve sklepě jsme za těch pár dní zhubli, byli jsme neholení, šaty jsme měli umazané a pomačkané. Spali jsme v kloboucích i v botách. Ženy byly tak vystrašené, že ani nejedly, každou chvíli čekaly, že nám něco rozbije sklep. Nejhorší bylo pomýšlení na to, co by se stalo, kdyby někdo z nás byl zraněn – lékař nikde. Bylo dobře, že záchod byl na chodbě a voda blízko. Jídla bylo dost. Soldánka zabila prase, aby jí to Němci nevzali. Říkala: „Raději to sníme my s Rusy.“ Bylo dost chleba, škvarků i sádla. Přáli jsme si, aby Rusové co nejdříve přišli.

11. dubna byly všechny tanky rozmístěny kolem našich chalup – na polích směrem ke

Kosticím, na nové silnici. Odtud střílely na Novou ulici a do Souhrad, jiné mířily někam do Lanžhota. Byl to asi kritický okamžik, kdy se Němci snažili zadržet Rusy. Obrněná auta neustále přivážela munici a odvážela raněné i mrtvé.

Najednou přišla silná palba od Rusů. Za školou, směrem k Strážím, se ozývaly mohutné výbuchy – ve vzduchu i na zemi. Bylo slyšet podivné pískání a vrčení. Nedokázali jsme si představit, co se děje, až dokud jsme neviděli, že Maďaři přestali střílet a utíkali do zákopů. Několik jich zůstalo ležet. Od školy utíkali i Němci a skákali do zákopů. Viděli jsme, jak se zákopem dostali do zářezu dráhy a odtud na pole směrem ke Kosticím. Někteří utíkali po silnici, kde je krylo šest tanků střílejících do Souhrad.

Od Nové ulice přiběhl větší oddíl vlasovců. Vedli raněné a postupovali naší ulicí. Spojili se s utíkajícími Němci a zalehli do našich zahrad. Rusové sem přesunuli palbu, a tak jsme se rychle ukryli ve sklepech. Všichni byli potěšeni, že Němci utíkají, ale zároveň měli strach z vlasovců – kolovaly o nich špatné zprávy.

Asi v pět hodin odpoledne jsem šel pro vodu. Na dvoře byli Němci i vlasovci. Vedle ve sklepech měli zřejmě raněné. Jeden z vojáků jim tam nesl vodu. U včelína střílel německý kulometčík. Viděl jsem, že míří ke škole, a v tu chvíli mi došlo, že tam už jsou ruské jednotky. Všichni jsme byli tímto zjištěním rozrušeni. Vyhlédnout ven před chalupu bylo nebezpečné, protože ruské střely dopadaly přímo před ni.

Němci nás neustále strašili rozhlasem. Tvrdili, že až přijdou Rusové, budou všechno brát, znásilňovat ženy a ničit majetek. My jsme jim ale nevěřili. Viděli jsme na vlastní oči, že Němci dělali totéž. Také loupili, ničili a zneuctívali ženy. Londýnské vysílání zase

varovalo před vlasovci a upozorňovalo, že ustupující Němci se mstí.

Asi v osm hodin šel Maruška na záchod. Hned nato někdo bušil na uliční dveře a něco volal. Dveře byly přece stále otevřené. Kdo tam bouchá? Ženské vykřikly: „Vlasovci!“ Bouchání a volání sílilo, někdo křičel „odkrojit“ nebo něco podobného.

Řekl jsem, že jdu otevřít, ale ženy křičely, abych nechodil. Do dveří někdo tloukl stále silněji. Vydal jsem se po schodech nahoru a když jsem vkročil na třetí schod, vyšel z dveří oheň těsně nad mou hlavou. Ozvala se rána. Skočil jsem zpět do sklepa za stěnu. Manželka vykřikla. Myslela si, že jsem dostal zásah do hlavy.

Dveře se otevřely a objevili se dva vojáci, kteří na nás mířili automaty. Jeden z nich měl zavěšenou baterku a pravil: „German jest?“ V tu chvíli jsme věděli, že jsou to rudoarmějci, a volali jsme: „Nejsou tady Germáni! My jsme Čechoslováci!“

Sestoupili dolů, automaty stále v pohotovosti. My muži jsme zvedli ruce nad hlavu. Prohlédli si nás a ptali se, kde je German. Ukázal jsem rukou a řekl: „Zagrada.“ Vyšli na dvůr. U včelína, asi třicet metrů odtud, stěkal kulomet. Jeden rudoarmějce tím směrem vypálil dávku z automatu a kulomet ihned utichl.

Do sklepa vešli tři rudoarmějci, byli celý zablácení a ptali se po vodě. Místo vody jsme jim dávali víno, chleba a škvarky. Jeden z nich si ptal i pro dva kamarády, kteří zůstali venku. Ženy by jim daly všechno, co jsme měli. Byly jejich chováním nadšené, některé je chtěly i líbat. Pak odešli.

Za chvíli přišli další dva vojáci. Nabídli jsme jim chleba se sádlem, ale odmítli. Jeden přistoupil k Pazderovi a řekl: „Davaj časy!“ Druhý mezitím držel v ruce revolver.

Později dorazili dva důstojníci, trochu opilí a žádali víno nebo vodku. Když jsme jim obojí dali, chtěli i jíst. Nabídli jsme jim chleba se sádlem. Uviděli sklenici s vajíčky. Jedli jen žloutky a bílky zahazovali.

Neměli mapu a tvrdili, že jsme Germáni. Nedali si to vymluvit. Na Slovensku jim prý řekli, že za vodou je Německo. Vodu přešli, a tak byli přesvědčeni, že jsou v Německu.

Do sklepa se nahrnulo asi dvacet vojáků. Viděli jsme, že nepřišli s dobrým úmyslem. Hleděli po ženách. Důstojníci je však vyhnali.

Nad námi se ozývalo bouchání a praskot rozbíjeného skla a porcelánu. Ženy bědovaly, že ve světnicích vojáci rabují. Šel jsem se podívat.

V kuchyni vojáci při baterkách rozbíjeli skříně, sklo i porcelán házeli na podlahu. Zvolal jsem: „Pojďte, dám vám vodku!“ Byli zablácení, mokří a opilí. Jeden se mě zeptal: „Žínka jest?“ Odpověděl jsem: „Ne.“ Voják přiskočil, strčil mi automat pod bradu a tlačil mě na chodbu. Ze světnice vyšel asi čtyřicetiletý voják, odstrčil automat a něco říkal. Po-

chopil jsem, že nepřišli Čechoslováky střilet ani rabovat, ale osvobodit. Přiskočil jiný voják a řekl: „Tovaryš komisár, my máme právo rabovat! Idi!“ Ukázal rukou ven. Komisár mě chytil za rameno a řekl: „Idi do bunkeru.“ Ženy měly velký strach, co s nimi bude. Byli jsme bezmocní.

Po půlnoci se vrátili ti dva důstojníci. Obávali jsme se, že teď přijde i násilí. Jeden z nich mi řekl: „Chazaj.“ Pak se ptali, proč ženy pláčou. Vysvětlil jsem, že jejich muži už ženy měli a teď by měli jít spát. Poručil mi, abych je v šest hodin ráno vzbudil, jinak prý bude střilet.

Do sklepa se začali tlačit další vojáci. Když viděli spící důstojníky, posedali si na schodech. Byli tam namačkaní, a když jsem musel ven, šlapal jsem po nich, ale ani se neprobrali. Mezi nimi byla i jedna vojačka. Spali na chodbě i ve světnicích, všichni zablácení. Ráno všichni odešli.

Teď bylo nebezpečné i vyjít na dvůr. Německé granáty létaly až do vesnice, jejich letadla shazovala velké bomby.

12. dubna

v osm hodin přijelo mnoho kozáků. Velitel byl u Muchy ve sklepě, k nám přišli tři důstojníci a dva vojáci, nahoře jich bylo mnoho. Důstojníci měli mapy a kukátka, věděli, kde jsou a kdo

jsme my. Na nic se neptali. My už jsme měli málo jídla, vařit jsme nemohli.

Přišel vojín a žádal, abychom vyklidili sklep pro jejich velitelství. Náš důstojník řekl: „Ne, jsou zde malé děti.“ Zůstali jsme. Poté přišel důstojník a povídá mojí manželce, že má jít s ním. Ptám se kam, a on odpověděl: „Kurky vařit.“ Šel jsem s ní.

V kuchyni bylo plno kozáků, oheň ve sporáku, dvě slepice už oškubané, třetí trhali. Důstojník řekl, že má vařit i pirožky, protože jdou na frontu a k obědu se vrátí. Manželka vařila, ale pirožky ne, nevěděla, co to je.

Náhle začala silná palba. Střela shodila část střešní krytiny. Bouchlo to a manželka vběhla do sklepa. Říkali jsme si, že už k nám asi neprijdou, slepice nebyly dovařené. Ale přišli. Důstojník s revolverem v ruce křičel: „Kde je ta baba, co vařila kurky?“ Manželka mu odpovídala: „Dělali bum bum, já musela utéct.“ On mávl rukou a řekl: „Čert vzal baba.“ Musela se vrátit a dovařit, nadával nám, že jsme hloupý národ, když nevíme, co je pirožka.

Pak přijeli jejich kuchaři. Z kuchyně vyházeli nábytek, ve světnici a komoře nám potloukli mnoho oken. Vařili a dali nám všem masovou polévku. Bylo v ní hodně masa a jedla se s chlebem.

V noci z **11. na 12. dubna** přišel důstojník, ukázal na Marušku, Pazderu a Kýcla a řekl, aby vzali rýče a šli kopat hroby. Nerozuměli, co chce, a nešli. On vytáhl revolver a opakoval rozkaz. Jejich ženy začaly křičet, protože si myslely, že je chce zastřelit. Já jsem rozuměl, že hrob je „mogyla“, a vysvětlil jsem jim, o co jde. Poté šli. Pod Mikšíkovým oknem pochovali pět rudoarmějců.

Večer 12. dubna se kopaly všude zákopy. Kam se člověk podíval, tam létala hlína. Zákopy byly u chalup, před okny, u cest, u dráhy, v zahradách i na dvorech. Přišla zpráva,

že se chystá velký tankový útok. Zákopy byly malé – 60 cm široké a 150 cm hluboké. Přikrývali je dveřmi, prkny, stoly nebo částmi skříní. Nechali otvor na prolezení, na dveře dali seno, slámu, záclony nebo koberce a na to naházeli hlínu. Dovnitř dávali šatstvo nebo peřiny.

Večer začal útok. Nejprve přiletěla letadla a bomby dopadly mezi koně. Otřes byl ohromný, vojáci se tlačili do chodby, venku byl rozruch. Důstojník vyšel ven s baterkou, vojáci ho následovali, šel jsem s nimi. V brázdě zela velká jáma po bombě – 1,6 metru hluboká a 3 metry v průměru. Kdyby dopadla jen o deset metrů dál na východ, byli bychom všichni mrtví. Další bomba spadla u Muchy na zahradě. U jámy klečel kůň bez předních nohou. Důstojník ho střelou do hlavy usmrtil. Další kůň měl vyhrzlá střeva, šlapal po nich a chvěl se, i toho zastřelili.

Na spaní nebylo pomyslení. Důstojníci nám sdělili, že Lanžhot jim dal mnoho práce. Čtyři dny a noci byli v lese ve vodě a blátě. Až když dotáhli kaťuše, mohli na koních podniknout útok. Přes vodu museli koně plavat, ale u chalup je nechali a dál dobývali pešky.

Tanky jely do zahrad, kde se kopaly zákopy. Slabší stromky, které jim stály v cestě, zlámaly, a za nimi přijela těžká auta. Z těch vyskočili vojáci a silnější stromy, které jim překážely, pokáceli. Nám skáceli jablona a meruňku.

S manželkou jsme se rozhodli, že půjdeme do Brodského, abychom nemuseli prožívat všechny ty hrůzy. Když na svítání střelba ustala, naložil jsem dvě tašky, peřiny a rýč na trakač. Viděl nás kuchař, který sbíral dříví. Byl to starší vojín. Přistoupil k mé ženě a dobrosrdečně povídá: „Mamušo, nejechaj suda.“ A ukazoval, abychom neodcházeli. Do smrti si budu nadávat do oslů, že jsem ho neposlechl.

Přišel Procházka a stěžoval si, že už to není k vydržení, a oznámil, že odcházejí na Slovensko do cihelny. Viděl, že už jsme připraveni, a řekl, že půjdou hned s námi. Měl dvě dospělé dcery. K jídlu jsme měli jen kilogram cukru a pytlík sušeného ovoce.

U Maděřičovy chalupy, která nebyla jako zárazkem poškozena, leželo shořelé osobní auto a vedle něj kaluž krve. Kolem byly rozbité povozy a mrtví koně. Dráty elektrického vedení ležely na zemi, válely se tam celé pásy vystřílených nábojů z děl i nevybuchlé pumy. Na škole byla vytlučená okna, díry ve stěně, část střechy shořela. Na to, co se zde odehrálo, ještě dopadla dobře. Hůř na tom byly okolní chalupy, některé vyhořely, jiné byly rozbořené. Ty, které zůstaly stát, měly střechy proděravěné od střel a otlučenou omítku. Tak to bylo všude, kudy jsme šli.

V parku bylo plno koní a kozáků, na silnici i v ulicích stály povozy, na nichž seděli civilisté – Slováci, Maďari i Rumuni. Podařilo se nám protlačit do Souhrad. Socha Božích muk byla rozbořena, vlevo i vpravo od silnice ležely trosky domků. Z jednoho spáleniště se ještě kouřilo. Dva tanky byly rozbité u silnice, u jednoho ležel mrtvý Němec, další tank stál u kovárny, vedle něj byla useknutá ruka.

Cizinci nosili seno odkudsi z chalup, které nevyhořely, stejně jako oděvy a peřiny z opuštěných domů, ty dávali pod raněné. Manželka, když to všechno viděla, mě prosila, abychom se vrátili. Já jsem ale chtěl za každou cenu pryč z toho pekla. Myslel jsem, že někde za obcí už bude klid.

Povozy, děla i tanky stály nehybně, jen ruská letadla přeletovala v malé výšce. Na náměstí stál rozbitý tank, naši muži kopali u kostela hroby pro rudoarmějce. Leželo jich tam asi dvacet, mezi nimi i jedna žena.

Kostelní věž byla uražena, bylo v ní více děr, střecha rozbitá, v kostele vojáci a koně, před farou mnoho knih. U Hrubé hospody stálo asi osm šestnáctiletých hochů a pozorovali ten ruch. Říkali nám, že v ulicích směrem na Pastvisko je plno koní a povozů.

V Komárnově byla tlačeniště – kozáci, auta, povozy plné nákladu jely nepřetržitě. Mezi nimi se pohybovali pěší, vše směřovalo do Kostic a na Slovensko. Auta vozila náboje, raněné, koně se senem. Každý voják nesl velké otepi sena a kozák je vedl. Zásoby vozili přes Křenovu někam na Doubravku. Dopravu řídil důstojník na koni, museli jsme čekat.

Přišel kozák, v rukách držel živé kůzle a podal mi ho. Zamotal jsem ho do svrchníku a položil na trakač. Důstojník uvolnil cestu pro auta, a tak jsme se vydali za jedním z nich, které jelo krokem.

V Komárnově leželi mrtví koně u zahrady i mrtví Němci. Jeden měl hlavu rozjetou jako lopatu. Musel jsem přejet přes jeho nohy, ale nejprve jsem trakač zastavil a stočil je stranou. Manželce se udělalo zle, když viděla, že má vnitřnosti venku. Rozhlédl jsem se kolem – všude byl ukrutný zápach ze spálenišť a uhybnulého dobytka. Šest mrtvých Němců leželo na hromadě u bývalé Habánské kapličky. Dva rozbité tanky a všechny okolní chalupy byly zničené. Na dvoře domu č. 104 stály další dva tanky a kolem nich leželo několik mrtvých Němců. Na hrázi Kyjovky jich bylo asi třicet – dosud jsem neviděl žádného zajatce.

Po silnici se valila voda z příkopů, v ní mrtví koně i němečtí vojáci. Dále stál další tank, ze kterého šel strašný zápach, hořela v něm celá ruská posádka.

Na loukách byla ve struhách voda, jinde jen bláto. Po této cestě šlo mnoho občanů směrem k prvnímu mostu – utíkali z domo-

vů stejně jako my. Někteří nesli peřiny a děti. Děti klopýtalý po blátě a vodě a nařikaly.

Vtom se vysoko objevila dvě německá letadla, přilétala od Břeclavi. Od Brodského se blížilo šest dalších a letěla přímo nad silnicí, ale zatím byla daleko. Když jsme dorazili k mostu, museli jsme se zastavit. Letadla se rychle přibližovala, měla jasný cíl. Najednou se vzduchem ozvalo svištění. Letouny přeletěly silnici asi osmdesát až sto metrů od nás, přímo mezi utíkajícími občany a kozáky. Bláto vylétělo na dvou místech do vzduchu a těsně minulo silnici. Nic se nestalo, ale ten pocit byl hrozný. Nebylo se kde ukrýt.

U mostu i u dalších míst pracovalo mnoho našich mužů, nosili kameny z lesa. Most byl uprostřed prolomený, a tak na něj naházeli kameny, na ně slabší prkna a přes ně se jezdilo. Koně si mohli snadno zlámat nohy, auta nadskočila při každém přejezdu, ale můj trakač projel, když jsem šel pozpátku. Vedle už zatloukali piloty na nový most, zatímco vojáci na loukách, ve vodě a blátě, tesali trámy.

Když jsme dorazili k odbočce cesty ze silnice na Křenovou, naproti nám se valily nekončné zástupy vojska. Bylo jich tolik, že nešlo přejít. Byli mezi nimi starší i mladší vojáci, vojačky, všichni dobře oblečení, ne tak zablácení jako ti, co dorazili k nám. Když jsem hleděl na tu masu, pomyslel jsem si, kde by se vzala taková síla, která by je mohla zastavit. Němci byli u nás jako jednotlivé stromy – když padl jeden, zůstala po něm díra. Ale tohle byl hluboký les.

Ti, kdo šli na Slovensko, museli jít vedle silnice. U cesty stál občan Majer, který už týden hledal svou ženu. Radil nám, že na Křenové je mnoho občanů s dětmi a že se tam můžeme ukrýt. Rozhodli jsme se tam jet. Po obou stranách cesty byla voda, samotná cesta byla samé bláto. V něm ležel zašlapaný kůň, ve

vodě se nacházelo šest mrtvých zvířat a jeden Němec – tělem ponořený ve vodě, nohama na cestě.

Na vršku u borovic stál velký „bunkr“, vypadal jako cirkusový stan, postavený ze dřeva, fošen a plachty, zasypaný hlínou a metrovými poleny. Uvnitř bylo ubytováno 54 lidí, z toho jen šest mužů, ostatní byly ženy a děti. Dále tam byly velké hromady kmenů, mezi které nebo pod které se dalo vlézt – lidé se tam ukrývali a měli tam nasušenou slámu. Majer bydlel pod špalvy u cesty, kde neustále projížděli kozáci se senem.

Vyhlédl jsem si místo mezi dřívím a vykopal jámu – dva metry dlouhou, jeden metr hlubokou a jeden metr širokou. Ale čím ji zakrýt? Na konci lesní dráhy stála dřevěná kovárna, krytá prkennou střechou pobitou lepenkou. Tím jsem vyložil naši skrýš. Úkryt jsme měli, ale co budeme jíst?

Šel jsem obhlédnout, jak žijí druzí. Oni si vařili, ale už také nic neměli. Muži odešli něco přinést. Měli tam alespoň kozu. Vodu nosili z nedaleké studny, ale ženy se tam bály chodit samy. Nedaleko stál vojn na strážu a podezřele na ně zíral.

Po cestě mi ženy vyprávěly, co všechno viděly a zažily. Byly v lese už od 5. dubna. Němci s nimi zacházeli nelidsky, ale i někteří Rusové. Ve válce se i z dobrého člověka stane satan.

V lese se dalo leccos najít. U studny byl vypálený včelín. Našel jsem hromádku fazolí a vedle ní velký sud od likéru se značkou Budapešť. Fazole jsem posbíral a vrátil se do bunkru.

Z lesa po cestě přijely povozy a jezdci na koních, vedli asi 50 krav. Usadili se v borovicích. Velitel byl major, a tak jsem k němu šel a nahlásil mu, že jsme uprchlíci z Lanžhota, že jsou s námi děti a nemají chleba. Řekl nám, ať si vezmeme, kolik potřebujeme, a ukázal

Bývalá Habánská kaplička

na vůz. Byly s ním dvě vojačky. Požádal jsem majora, aby ochránil naše ženy před vojáky. On se tomu jen smál, stejně jako ty vojačky. Řekl: „Ty chceš, aby ti major hlídal ženy? Řekni jim, ať se schovají!“ Mezitím zabíjeli krávu. Pomáhal jsem, jak jsem mohl, a za odměnu mi dali celou hlavu, nohy a kus kolena. Naštíp jsem dříví a ve kbelíku jsme maso uvařili.

Muži šli pro chleba a prosili vojína o maso, ale ten jim nic nedal. Vojačky sbíraly štovík na čaj, a tak jsem jim ukázal místo, kde ho roste hodně, a pomohl jim sbírat. Řekly mi, že jsou lékařky.

Major měl poslat čtyři krávy do Lanžhota. Zavolal dva muže, ale ti utekli do lesa. Přihlásil jsem se já, ale odmítl mě: „Jsi starý, zůstaň u dětí.“ S kravami tedy odešli vojáci.

Najedli jsme se a vlezli do krytu. Byly asi čtyři hodiny odpoledne. Cítili jsme se v bezpečí, střelba v dálí a hluk letadel nám nevadily. Probudili jsme se až ráno, když slunce stálo vysoko nad lesem.

Několik mužů z Kouta si přišlo pro své ženy a děti. S manželkou jsme se poradili a rozhodli se jít obhlédnout situaci. Na mostech pracovalo mnoho mužů z obce, stěžovali si na hlad. Na silnici už bylo volněji, ale auta jezdila rychleji.

Dorazil jsem do obce, všude samé sutiny. Ploty, které neshořely, byly rozbité, dveře a vrátnice vypáčené, okna vytlučená, omítka otlučená až na cihly, střechy rozstřílené. Kam jsem se podíval, všude byly stopy po pouličních bojích. Na náměstí ležela zcela rozstřílená hasičská stříkačka i s hadicemi. Ve vzdu-

chu se vznášel zápach mrtvol.

Potkal jsem jen málo lidí, byli zdrčení hrůzou, která se přes Lanžhot přehnala. Na silnici směrem k dráze už vojsko nebylo, stáhli se do obce, všichni ostatní mířili na Kostice.

Šli jsme se podívat, jak vypadá náš domov. Všude kolem leželi mrtví koně, nikde se nic nehýbalo. Ve sklepech nikdo nebyl. Rádio bylo vykuchané, mouka rozsypaná do uhlí, brambory pryč. Zazděný sklep byl zbourán a vše z něj odneseno. Ve světnici zmizely postele, na podlaze leželo asi 30 cm našlapaného sena, knihy byly rozházené a potrhané, moje zápisky i mnoho fotek zničeno.

Šel jsem pro manželku. Na náměstí jsem viděl vojáky, jak pijí víno z konve. Někteří už byli

opilí a chtěli „žinky“ (ženy). Dali mi napít. Dělníci, kteří pracovali u mostů, pili s nimi, už byli také opilí a vyprávěli, že to víno pochází z velkoobchodu Osička. Ten měl sudy zazděné, ale střela prorazila stěnu, a tak se na ně přišlo. Víno způsobilo mnoho zla, muži ukrývali ženy do beden, do slámy a do jam. Proti vojínům byli bezmocní. Nebyl nikdo, kdo by tomu zabránil.

Pod radnicí ve sklepě ležel raněný M. Bartoš, bratr mého zetě. Měl silnou horečku, střepinu v noze a v zádech, zasáhla ho při kopání hrobů.

Šel jsem k poště. Vojín tam pažbou rozbíjel skleněnou přepážku, pokladna byla vypáčená, po zemi rozházené papíry a mnoho bankovek německých i protektorátních. Občané těsně před frontou posílali peníze na všelijaké předplatné, jen aby je neměli doma. Pošta je už nemohla doručit. Dle záznamů tam byly čtyři miliony, ale posbírat se podařilo sotva dva. Obecní knihovna i spisy byly rozházené, pokladna vypáčená.

Šel jsem hledat lékaře Kepáka. V jeho ordinaci bylo všechno zpřeházené, voják mu bral nějaký lék a on se mu v tom snažil zabránit. Když jsem vstoupil, voják odešel. Doktor Kepák šel ošetřit Bartoše, ale řekl, že nemá nástroje na vytažení střepiny.

Říkal mi, že Procházka je těžce raněný a leží v nemocnici ve Skalici. Tehdy jel za mnou, ale nemohl projít, tak šel k bratrovi na Pastvisko. Tam se mu to stalo. Sledoval, jak Rusové hrají na hřišti fotbal, když letec shodil bomby. Třetina lidí byla zabita a Procházku odvezli s raněnými vojáky.

Vracel jsem se zpět do lesa a varoval ženy, aby dnes do obce nechodily. Po cestě přejížděli opilí kozáci, jeli tryskem, otěže nedrželi a stříleli do vzduchu z automatů. Všichni jsme se ukryli.

K večeru začali někde od Rakous ostřelovat silnici. Na náš kryt dopadaly ulámané větve,

mezi silnicí a lesem vybuchovaly granáty. Ve tmě se ozýval neustálý hukot letadel.

Manželka se nachladila. Ráno mi říká: „Tatínku, jdeme domů. Má-li člověk umřít, raději doma než tady.“

Naložil jsem naše věci na trakař. Od vojáků jsem dostal chleba a kus syrového žebrového masa. Rozloučil jsem se s nimi a oni s úsměvem řekli: „Dasvidánja.“

U silnice ležel roztržený pytel mouky, vážil asi 40 kg. Hodil jsem ho na trakař. To už jsem měl přes 100 kg nákladu. Most se nějak prohnul, šel jsem dolů, ale dovrchu to nešlo a za námi už byla auta.

Rusové, když na silnici narazili na nepojízdný povoz, ho neopravovali. Jednoduše ho hodili do příkopu, aby nepřekážel. Najednou ke mně přiskočil velitel, něco křičel, chytil mě za límec. Myslel jsem, že mě chce hodit do vody, ale místo toho mě tlačil do kopce. Přiskočili dva dělníci a pomohli mi vytlačit trakař nahoru.

Dorazili jsme do obce. V postranních ulicích stály koňské povozy, kočí krmili koně řepou a obilím, sypali jim to do šuplíků od stolů nebo do van.

Doma jsme čistili světnice, vidlemi jsem házel hnůj okny ven. Seno, sláma, papíry, to vše bylo ušlapané a zabláčené. Všechno jsem páčil. Šířil se silný zápach, mezi popelem praskaly náboje a z ohně stoupal hustý dým. Brzy jsme zjistili, že nejsme sami. Sousedé začali vylézat ze sklepů a běželi se podívat, jestli nehoří něčí dům.

Opravit jsem dveře, dvoje jsem přinesl ze zákopů. Zavěsil jsem okna, polovina jich byla bez skla. Postel jsem našel u Soldánů ve sklepě, byla od krve. Před okny byl zákop plný brambor. Moje žena zatím vařila oběd a ohřívala vodu, abychom se mohli umýt ve vaně.

Když se setmělo, poobědvali jsme maso. Já jsem se vykoupal, manželka si na chodbě svlékla košili. Najednou se ozval buchot. Do světnice se tlačilo asi dvacet rudoarmějců. Pracovali někde poblíž a přišli k nám přespat.

Manželka se chvěla, nemohla se ani obléct, jen vykřikla: „Tati!“ Vojáci se smáli. Jeden z nich ji potáhl za košili, kterou si přidržovala před sebou, a s úsměvem řekl: „Mamuša, neboj.“

Ustoupili jsme do světnice, ale oni nás vyháňeli. My se nedali. Dvanáct z nich chtělo zůstat s námi. Nabízeli, že budeme spát na posteli a oni na podlaze. Trval jsem na tom, že musí ven. Nakonec přišel jejich velitel, poslal je pryč a ostatním zakázal vstup do naší světnice.

Manželka dostala horečku. Chtěl jsem jít pro vodu, ale když jsem se snažil otevřít dveře, nešlo to. Venku jich leželo tolik, že jsem musel prolézt oknem.

Po celou noc bylo slyšet hluk letadel a dunění děl. V okolí se stále bojovalo. V breclavském cukrovaru hořelo několik dní.

V naší čtvrti jsme napočítali 56 mrtvých koní, jednu krávu a čtyři nedbale zakopané německé vojáky – nohy jim trčely ze země. Byly teplé, slunné dny a okolím se šířil morový zá-pach. Nejhůře to bylo cítit ze záchodu u kasáren, který zasáhla bomba. Uvnitř se nacházely mrtvoly.

Všichni muži, kteří byli přítomni, se chopili práce. Zasypali jsme záchod, prohloubili hroby a mrtvé koně jsme odtáhli do zákopů u kasáren.

Dával jsem stavení do pořádku, což byla úmorná práce. Poté jsem zakopával zákopy v zahradě a sázel brambory. Zelenina už byla zasazená dříve, ale tanky ji rozjezdily.

Na opravu mostů chodilo 700 mužů.

Občas jsem odbíhal na radnici, kde jsme řešili zásobování. Pozvali jsme mlynáře, aby

nám řekl, zda má nějaké obilí. Němci zde měli sklad, ale těsně před frontou ho začali odvážet. Vše nestihli – zůstalo zde 120 q chlebové mouky, 100 q žita a 170 q pšenice. Rusové mouku nebrali, pouze pšenici pro koně. Ihned jsme dali do provozu pekárnu ve mlýně a začali péct chleba pro nejpotřebnější.

Mnoho rodin přišlo o všechno. V obci bylo i mnoho raněných koní, řezníci je poráželi a vyráběli uzeniny, které dostávali muži pracující na mostech.

U stolaře Ševčíka se podařilo zachránit zásobu překližek. Používali jsme je na zasklívání oken. Sice nebylo vidět ven, ale aspoň netáhlo.

Pokračovalo pohrbívání padlých koní. V lese se našlo několik mrtvých Němců a Rusů – zanesla je tam voda.

Občané, kteří uměli zacházet s municí, sbírali nevybuchlé střely. Byly jich plné ulice, studny i zákopy. Sbírali je, vykopávali a odváželi na „prátné“ do pískoviště, kde je ničili.

Mrtví, kteří byli během fronty pochováni provizorně doma, se nyní začali odvážet na hřbitov.

Stav mrtvých a raněných k 18. dubnu 1945

Podle hlášení hrobaře bylo v obci 85 mrtvých. Lékař evidoval 203 raněných. Raněných bylo mnoho, z toho velká část těžce. Za pár dní někteří zemřeli v nemocnici, jiní zůstali nadosmrtní mrzáky. U mostů později zahynuli další dva muži a tři byli těžce raněni při útoku německých letců. Další mrtví a ranění přibývali kvůli nalezené munici, nejčastěji mezi dětmi.

Během fronty se ve sklepích narodilo osm dětí – bez porodní báby.

Vyhořelo 227 domů, z toho 108 bylo zcela srovnáno se zemí. Mnoho stodol a stájí lehlo popelem. Kostelní střecha byla prostrflena,

takže jsme na její opravu použili břidlici z loveckého zámku. Po opravě byl kostel znovu vysvěcen farářem. Památky z kostelní báně se podařilo zachránit a při obnově horní části věže byly znovu uloženy na své místo.

Rolníci přišli o koně i gumáky (vozy s pneumatikami), které jim během bojů zabrala Rudá armáda. Místo nich přivedli do obce raněné a vyčerpané koně bez chomoutů. Vozy tu zanechali rumunské a uherské – vypadaly, jako by pocházely z minulého století. Rolníci si vzali koně a z provazů spravili stroje. Byla to podívaná – jeden kůň obrovský, druhý vychrtlý, sotva držel hlavu nahore, vůz měl nestejná kola, jedna bočnice jiná než druhá.

Hovězí dobytek byl vybíjen, zůstala jen třetina. Krav bylo dokonce jen čtvrtina původního počtu.

V obci zůstalo 17 zničených tanků. Jeden „Tyr“ sjel do uličky na „Dílni“ a odstřeloval silnici – zničil ruský tank, ale sám byl nakonec zlikvidován dalším ruským strojem. V jiném tanku jsme odstraňovali neshořelé části těl. Po polích leželo šest dalších vraků – některé měly hvězdu, ale německé dělo, takže těžko říct, komu patřily.

Krmení nebylo. Seno i sláma se téměř nedochovaly. Když Rusové přihnali stádo dobytka, pásli ho na jařině, a tak jsem tam vyhnal i Soldánovu kozu. Potom přihnali 5000 ovcí – našťást je odvedli do lesa na „Lány“, kde zůstaly celé léto. Každý den muselo 50 žen z obce chodit ovce stříhat. Zpočátku se zdráhaly, ale po ujištění od velitele z Břeclavi, že se jim nic nestane, souhlasily. Nakonec dostaly odměnou vlnu, kterou vyměnily za látky, a nakonec si to i pochvalovaly.

Drůbež – slepice, husy, kachny – téměř zmizela, prasat bylo jen pár.

Místní národní výbor vyhlásil, že kdokoli si přivlastnil cizí majetek, musí ho ohlásit. Pokud se na to přijde, bude vyloučen ze zásobování. Pomalu se zaváděl pořádek – v obchodech se zjistily zásoby a obec je přerazdělovala. Z Pavlovic jsme přivezli červený cukr, jiný nebyl.

Začali se vracet občané ze Slovenska, ale život komplikoval stálý průjezd vojsk silnicí i obnovenou železnici.

Na opravy příbytků se mohla brát prkna z nevyhořelých částí kasáren. Pole byla stále nebezpečná, vojáci tam stříleli po zajících.

Prezident Beneš projížděl ze Slovenska přes Lanžhot do Hodonína. U radnice jsme ho přivítali – nebyly kroje, ani prapory, ale dali jsme mu chleba a víno. Při krátkém projevu mu tekly slzy.

9. května 1945 rudoarmějci oslavovali konec války. Opili se a zpívali. My jsme konec neviděli, ale těšili jsme se, že byl Němec poražen.

Vojska proudila dál, teď už převážně v autech. Odvázeli něco pod plachtami, zpět přivázeli stroje.

Někteří naši občané za Němců tajně pálili kořalku – teď se to rozmohlo. Vařili ji z obilí a cukrové řepy, kterou vozili z Hrušek, Tvrdonic a Žižkova. Místní si mysleli, že jde o potraviny, ale ve skutečnosti ji prodávali Rusům, což napáchalo mnoho škod.

Rudoarmějci natáhli elektrické vedení, zapojili si ho ke kuchyni v domě č. 680 a na požádání připojili i naši přípojku. To už bylo někdy v červnu.

Pošta začala znovu fungovat, obnovilo se spojení s úřady, a dokonce nám byla vyplacena penze za květen a červen.

Pokračování v příštím zpravodaji 2/2025

Pět let v cizině

Zdeněk Beck – Bezděk (maturitní ročník 1938) podle vyprávění Josky Hubičky a Ladislava Šestáka z knihy Padesát let státního československého reformního reálného gymnasia v Břeclavi 1919–1969

Tož já nevím, jak vám to tu s Ladišem všechno řekneme – my jsme se teď pět roků zabývali trochu jinými věcmi, než je řečnění, tak jsme už, pravda vyšli ze cviku. Nejraději bychom mlčeli a neříkali nic. Že musíme vykládat? No, dobrá, pokusíme se o to. Co pravíš, bratře?

Tak tedy už začínám: Když jsem 31. března 1940 odcházel z domu, vzal jsem si s sebou klíč, jako bych se za chvíli měl vrátit. Netušil jsem tenkrát, že se ta chvíle protáhne na celých pět let. Ten klíček, s kterým jsem prodělal celý odboj v zahraničí a s nímž jsem se nikdy nerozloučil, připomínal mi pak stále domov. Řeknu vám, představoval jsem si často, jak to bude krásné, až se zase jednou vrátím domů a opět si tímhle malým klíčkem otevřou dveře, jako bych se vrátil z malých procházek. Ne, celkem vzato, dnes mi to celé putování po světě připadá opravdu jako taková malá procházka. S odstupem času se totiž všechno zdá jednodušší a krásnější. Ale když jsme tenkrát z jara 1940 leželi za lanžhotským nádražím v blátě příkopu, skryti před slídívy zraků gestapáků, nezdálo se nám, že nás čeká příjemný výlet. A i když jsme pak skákali do nákladního vlaku (pan strojvůdce jel pomalu – věděl, že tentokrát neveze na Slovensko jen prázdné vagóny) – uvědomili jsme si dobře, že je to jen první k obtížné a nebezpečné cestě do ciziny. V Kútech před stanicí jsme bez nehody vyskočili z vlaku a poklusem jsme se tu pustili směrem k poli. Nějaký železničář – Slovák – nás uviděl a spustil takový pokřik, až

jste se vážně obávali, že vyburcuje celé „slobodné Slovensko“. Opravdu, tak hrozně řval. Ale potom mu cosi řekl náš strojvůdce, který zatím zastavil vlak, Slovák pochopil a provoloval za námi: „Šťastnú cestu, bratia!“

Udýchaní a celí od bláta jsme dospěli k le síku, kde jsme si konečně mohli trochu odpočinout. Očistili jsme si bláto ze šatů a bot a zničili všechny osobní doklady i ostatní stopy, jež by mohly vést k prozrazení. V naší skupině nás bylo celkem osm. Zároveň s námi odcházeli do ciziny také Borek Z. a Franta P., kteří byli jako my s Ladišem spolužáci z gymnázia, o rok mladší než my. Jistě víte, že oba položili životy za vlast – jak se tomu říká. My dva s Ladišem jsme se té dlouho očekávané svobody dožili, osud nám jaksi přál – nevíme ani, proč zrovna nám. Tož to všechno jsme

ovšem nemohli vědět, když jsme se tak soustředili v tom lesíku na Slovensku a připravovali další postup. Pamatuji si, že všechno, co jsem u sebe měl kromě svrchního šatu, bylo několik kapesníků, dvoje spodní prádlo, kartáček na zuby a dva buřty. Kromě toho ovšem značnou zásobu opatrnosti, protože té nikdy nebylo nazbyt.

Dále to šlo celkem hladce. Připnuli jsme si odznaky německé arbeitsfront a ve Sv. Juru jsme německy koupili lístky do Bratislavy. Dostali jsme se tam šťastně. Přespali jsme u velice hodných lidí, kteří nám pomáhali znovu navázat spojení s lidmi naší linky, které jsme dočasně ztratili. Přes hranice do Maďarska jsme dostali příští peníze s pomocí jednoho úředníka dráhy z Trnavy, který nám také opatřil maďarské peníze. Ne, ono se to takhle hezky řekne: dostali jsme se přes hranice. Ve skutečnosti to nebylo tak hezké. Museli jsme

prchat cestou necestou, po kotníky zapadající do hlubokého blata – měli jsme totiž velmi naspěch, abychom byli zavčas na druhé straně, dokud nepřejde hlídka pohraniční stráže. Při tomto vytrvaleckém běhu se nejlépe osvědčil nejstarší člen naší skupiny, Lanžhotčan, kterému táhlo už na šedesátku; my mladší jsme mu sotva stačili. Cestou dvakrát spadl přes hromadu hnoje a ztratil klobouk – přesto vždy byl zase ihned vepředu. Ten starý brach se pak v zahraničí vyznamenal mladickou horkokrevností a nadšením. Vojákem byl každým coulem. Když mu pro stáří v Anglii odmítli žádost o přijetí do naší zahraniční armády, vymyslel si nakonec lež: prohlásil se o patnáct let mladším – a přijali ho. Dali mu však lehčí službu v zázemí, což ho dokonale otrávil. Jeho jedinou touhou bylo dostat se na frontu, přímo do boje. Používal vši své lanžhotské mazanosti, aby tohoto cíle dosáhl. Já si myslím, že tři sta takových vojáků, jako byl starý „zahradník“, by stačilo na celou Hitlerovu armádu. Proč mu říkali „zahradník“? Tož to bylo tak: učil se v Anglii jezdit s nákladním autem a dělal to tak důkladně, že rozbil čtyři auta. S pátým autem, které mu pak ještě svěřili, srovnal se zemí celou alej mladých stromků. Pak mu bylo ovšem vyvrácených a ohýbaných stromků líto a celý den je trpělivě rovnal a znovu sázel. Tak od té doby byl „zahradník“.

Ale to odbočuji. Tak k věci. V Maďarsku se nás ujal sedlák, který uměl dost dobře slovensky. Dal nám najíst a koupil nám (za naše peníze ovšem) jízdenky do Budapešti. (Maďarsky totiž neumíme a kupovat česky lístky do Budapešti z pochopitelných důvodů nešlo.) Rozdělili jsme se na menší skupinky a každá jela v jiném vagóně, abychom nebyli tak nápadní a aby případné prozrazení nepostihlo všechny. My s Ladišem jsme byli v jednom oddělení. Žažili jsme horkou chvíl-

Joska Hubička, z archivu Muzea RAF

ku, když přišel průvodčí a začal na nás mluvit maďarsky. Patrně to bylo něco docela bezvýznamného: kam jedeme nebo něco podobného. Předstírali jsme, že nás právě probudil ze spánku a že nám není do řeči. (Také nebylo!) Ale průvodčí neodcházel. Řekli jsme německy: „Jsme Němci, jedeme do Budapešti, to je ostatně na jízdence.“ Pan průvodčí se jen usmál, jako by žasnul nad naší naivitou a řekl česky: „Aha, tak vy jste Češi a prcháte do ciziny, co?“ Nato odešel beze slova. Dovedete si představit, jak jsme se asi tvářili. Z ostatních Maďarů, kteří byli v oddělení, tomu na štěstí nikdo nerozuměl. Když nás po chvíli oslovila jakási babka, začali jsme z plného hrdla chrápat, aby bylo každému jasné, že spíme. V každé stanici jsme čekali, že pro nás přijde policie, ale nepřišel nikdo. Pan průvodčí si zřejmě své zkušenosti nechal pro sebe.

V Budapešti jsme si koupili německý plán města a s jeho pomocí jsme našli francouzský konzulát. Při hledání jsme si všimli, že čísla domů v uličkách jsou přeházená – zrovna jako v Lanžhotě. Na konzulátu se nás ujali Češi, kteří tam byli činní jako členové našeho zahraničního odboje. Odtud byla naše další cesta už organizovaná a nemuseli jsme se celkem o nic starat. Jen přes hranice do Jugoslávie jsme museli jít na vlastní pěst, protože Maďar, který nás měl převést, nechal nás na holičkách. Když jsme ušli velký kus cesty, ozvalo se náhle ze tmy: „Stoj!“ Hrklo to v nás, ale vzápětí jsme už slyšeli srbské otázky: „Kolik je vás? Je vás všech dvanáct?“ (V Budapešti přidělili k naší skupině další čtyři Češi.) Jugoslávská pohraniční hlídka byla zřejmě o našem přechodu informována a čekala na nás. V tomto okamžiku skončilo pro nás nebezpečí a prvního cíle naší cesty bylo dosaženo. Nedovedete si představit, s jakými pocity jsme se vrhli Jugoslávčům kolem krku. Dodnes

vzpomínáme s dojetím na krásné chvíle mezi těmito skvělými chlapy. Nestyděli se za slzy, když se s námi vítali, dali nám poslední kus svého chleba, nechali nás spát na prýcnách a sami si lehli na zem; starali se o nás opravdu bratrsky. Ráno nás odvezli do Subotic. Tam nás přijal jugoslávský kapitán, urostlý Srb s černýma očima. Když se pak s námi loučil, mluvil k nám tak upřímně, a tak krásně, že nám všem až v zádech mrazilo. Když mluvil, plakal – a my jsme brečeli také jako malá děcka. Ne, bratře kapitáne, na tvá krásná slova nezapomeneme nikdy.

Za čtyři dny po odchodu z Lanžhota jsme byli v Bělehradě. Málokterému Čechovi, který ilegálně odcházel do ciziny, se to podařilo v tak rekordním čase. V Bělehradě jsme dostali francouzské pasy a za týden jsme byli dále posláni s transportem ostatních Čechoslováků. Češi usedli v Jugoslávii přicházeli velmi obětavě mnoho hodin pěšky k našemu vlaku, aby nám přinesli potraviny. Další cesta byla pestrým filmem různých dojmů. V řecké Soluni jsme si kupovali „du pain“, v Cařihradě jsme však nesměli opustit hotel, v němž jsme byli ubytováni. Teprve v Sýrii, kam jsme přijeli vlakem přes Turecko, jsme si zas po celém putování trochu odpočinuli. Po třídením bydlení ve stanech jsme se nalodili na francouzskou loď, která nás šest dní vezla Středozemním mořem do Francie. Přistáli jsme v Marseille, kde nás ubytovali v pevnosti cizinecké legie Saint-Jean. Když jsme tam vstoupili, četli jsme pověstné nápisy v několika jazycích: Jdete tam, odkud se nevrací apod. Večer jsme si v kantýně uspořádali „lanžhotské hody“ – aj s rváčků. Nato jsme prožili hroznou noc. Pravda, do odboje člověk odchází s ideálem, ale ta noc v Saint-Jean nás naučila tvrdému realismu. Ten realismus – to jsou štěnice. Bojovat proti nepříteli na frontě

je těžké, zajisté, ale věřte zkušenému: to pořádně nic není proti štěnicím. Nepřítel je totiž jen před tebou a máš naději, že nad ním zvíťeziš. Se štěnicemi je to horší: jsou před tebou, za tebou, pod tebou, nad tebou, jsou všude. A naději na vítězství – tu může mít jen nováček, který boj proti štěnicím ještě neokusil. Armáda štěnic je totiž neporazitelná.

Ale i tato hrozná noc minula a my opustili pevnost. Byli jsme dožraní – doslova. Vlakem jsme odjeli do Agde, kde byla naše jednotka československého zahraničního vojska. Na nádraží nás vítali naši zahraniční vojáci. Z počátku jsme se domnívali, že je to nějaké shromáždění žebráků a cikánů – tak uboze vypadala jejich výstroj. A přesto s touto ubohou výstrojí a s nedostatečnými zbraněmi podaly naše jednotky ve Francii skvělé výkony – o tom vám ostatně ještě řekneme. Po měsíčním výcviku jsme byli přiděleni k jednotlivým útvarům. Tentokrát jsme se s Ladišem po prvé rozešli. Já jsem odešel jako telegrafista do Montpellieru a Ladiš – no, ať řekne Ladiš sám, co zatím prožil on. Tak, bratře, dávám ti slovo.

Jo, tak já, když jsem se rozloučil s Joskou, byl jsem přidělen ke spojovacímu četě velitelské roty 2. pěšího pluku. Prodělal jsem další výcvik, který byl ovšem velmi nedostatečný. Dostali jsme „nejmodernější pušky“ (z roku 1876!) na jeden náboj. Celé tři náboje jako rezervu jsem dostal pro svou smrtící zbraň, s níž bych ovšem nezastřelil ani králíka, na nejvyšší jen při troše neopatrnosti sebe. Můj stejnokroj vypadal takto: modrá blůza, zelená gatě, modré ovinovačky, vlastní hnědé polobotky a ukradená čepice neurčité barvy. Pak mne poslali na frontu, tam jsme však museli udělat čelem vzad a pochodovat nazpět. Francouzi ustupovali. Bojovali jsme pak ještě na Loire – ale celkem to nestálo za moc.

Musím však říci, že československé jednotky bojovaly i se svou ubohou výzbrojí opravdu s radostí a nikdy neustupovaly. Držely se do poslední chvíle, třebaže Francouzi už dávno otevřeli ústup. Po několika stech kilometrech pěší cesty jsme se dostali do NarbONU. Na egyptské lodi jsem se pak dostal do Gibraltaru a odtud do Anglie. Tam jsme se s Joskou zase shledali. Jaké to tam potom v té Anglii bylo, to může už zase vykládat Joska.

Well. Ale ještě jsem neřekl, jak jsem prožil já ten ústup ve Francii, co jsem byl sám bez Ladiše. Z počátku mě to dost bavilo, protože jsem dělal spojovací službu a jezdil na motocyklu sem a tam. Kdesi v Paříži jsem se měl při tom zabít, protože jsem vrazil do chcíplého koně a udělal krásný přemet, ze kterého by měl pan profesor tělocviku radost. Při ústupu jsem se celkem třikrát ztratil a jednou jsem málem padl Němcům do rukou. To bylo tenkrát, jak mi puma při jednom náletu poškodila motorku; nebyla schopná jízdy, tak jsem se ji pokusil tlačit po opuštěné silnici směrem k našim jednotkám, abych zachránil aspoň nádrž benzínu. Najednou mi za zády zabrzdl kamión, vystrčil hlavu známý poručík naší roty a hned na mě spustil, co to tu tropím s tím polámaným vehiklem, že mám honem sednout k nim a jet, protože německé tanky jsou nám už v patách. „Dobrá, pane poručíku,“ povídám, „pojedu s vámi, ale jen když mi naložíte ten můj motocykl; nemohu ho tady nechat.“ Pan poručík vyslovil názor, že mu mohu vlézt s motocyklem na záda, že on se kvůli pitomému motocyklu nenechá autem zajet od Němců. Já, poslušný voják, chtěl ovšem svůj motocykl stůj co stůj vzít „domů“. I namíchl se pan poručík, řekl: „Ty vole, nech to tady a jed!“ — popadl mě za límec, vtáhl k sobě do vozu a jelo se.

Když jsem se dostal zpátky do Agde, dověděli jsme se záhy, že naše armáda už odjela. Scházeli se už jen opozdilci, všichni ovšem v žalostném stavu. Jeden rotmistr mi tam čtyři dny ochotně vybíral vši. Když jsme se jakž takž dali do pořádku, vzal nás kapitán malé anglické uhelné lodi na palubu a odvezl do Gibraltaru. Tak jsem se dostal do Anglie. S Ladišem jsem se setkal v Cholmondeley Parku, kde jsme si po všech těch neveselých dojmech z Francie konečně odpočinuli a udělali zase ze sebe „lidi“. To znamená, že jsme se opět po dlouhé době pořádně umyli, opatřili čisté prádlo, znovu koupili kartáčky na zuby a všechny ostatní nezbytnosti, které jsme kdy si ve Francii už dávno ztratili. Tak, bratře, teď vykládej zas ty.

– Dobrá. Nejprve vám povím, jaký dojem na nás udělala Anglie a Angličané. Když jsme se vylodovali, vypadali jsme jako ubozí vandráci, otrhaní a špinaví. Docela jsme se styděli ukazovat se takhle mezi normálními lidmi. Ale Angličané nás uvítali, jako bychom všichni byli královskými syny. Ve vlacích nám vyhradili první třídu — načisto jsme se styděli sednout si v tom čistém komfortním zařízení, protože jsme byli celí zavšiveni. Také v ubikacích se někteří z nás báli ležet na krásných měkkých lůžkách s běloskvoucími prostěradly, dlouho jsme si nemohli na to pohodlí zvyknout a spali jsme raději na zemi. Jediná nepříjemnost byla, že Angličané od nás neúprosně žádali, abychom se každý den holili. Přijít v Anglii do slušné společnosti neoholený znamená tolik, jako kdyby byl člověk špinavý. Ne, časem jsme si na to zvykli a já se teď pořád holím každý den a už mi to tak divné nepřipadá. Když jsme se tak seznamovali s životem v Anglii, vzpomněl jsem si často na Čapkovy „Anglické listy“ a musel jsem vždycky žasnout, jak skvěle náš Čapek vysti-

hl všechny typičnosti anglického prostředí. Nám někdy trvalo dlouhé měsíce, než jsme si našli něco, co Čapek postřehl na první pohled. Ne, a ještě musím říci něco o Angličaních. Tak se mi zdá, že nás měli raději než své chlapy. A nám se anglická děvčata také docela líbila — zkrátka, co bych dál povídal, jedna z nich mi docela popletla hlavu a než jsem se nadal, byl jsem ženatý člověk.

No, ale teď raději řeknu, jak jsme se s Joskou rozhodli, jak na Hitlera. Abychom se k němu rychleji dostali, přihlásili jsme se do letectva. Absolvovali jsme čtyřměsíční anglický radio-telegrafický kurs (při čemž jsme z počátku neuměli anglicky ani slovo). Tehdy jsme poprvé létali. Přišly Vánoce — naše první Vánoce v cizině. V anglické armádě mají pěkný zvyk: o Vánocích uspořádají velkou hostinu, při níž důstojníci obsluhují prosté vojáky. Po osmitýdenní střelecké škole ve Skotsku jsme dostali první dovolenou. Samozřejmě, hned jsme jeli do Londýna, který jsme ještě neviděli. Tam jsme se přesvědčili o skvělé morálce londýnského obyvatelstva při německém bombardování a o pověstném anglickém klidu. Angličany nic nevyvede z míry. Bomba padne třeba do dancingu, odvezou se ranění, zamete se a tančí se dál.

Potom jsme byli přiděleni k 311. peruti anglického letectva. Po tříměsíčním výcviku jsme začali létat nad Německem. Lítali jsme jen v noci na dvoumotorových letadlech typu Wellington. Nejčastěji byl naším cílem Hamburk, Porúří, Kolín nad Rýnem, Frankfurt nebo Paříž. Za půl roku jsme „nalítali“ 200 operačních hodin a absolvovali 37 letů.

Jednou při letu se nám přihodil malý defekt, upadla nám vrtule. Ale šťastně to dopadlo. To všechno jsme prožili s Joskou v jednom letadle. Nikdy jsme se od sebe neodloučili, jeden bez druhého nikdy neletěl. Dvakrát

nás chtěli rozdělit, poprvé měl letět Joska sám beze mne, ale odepřel to. A to ho zachránilo. To letadlo, s nímž měl letět, se totiž pak „ztratilo“ – jak jsme tomu říkali. Po druhé se to stalo zase mně. Rovněž jsem odepřel letět bez Josky – a vida, tohle letadlo se také „ztratilo“. Tak si myslím, že jsme dobře udělali, když jsme se za žádnou cenu nechťeli rozdělit. Za to půlnoční létání jsme oba dostali tři válečné kříže a medaili za chrabrost. Na jaře jsme dostali dovolenou. Pak jsme měli nárok na šest měsíců lehčí služby v zázemí, ale místo toho jsme se přihlásili do školy pro výcvik pilotů. Ta trvala skoro dva roky. Z toho jsme byli 11 měsíců v západní Kanadě a tři měsíce na Bahamských ostrovech. Tam jsme si při jedné slavnosti přátelsky potřásli pravicí s vévodou z Windsoru, bývalým anglickým králem. Co bych jinak řekl o našem pobytu v Americe? Třeba toto: byl jsem na dovolené s jedním

kamarádem na Floridě a pak v New Yorku. Tam pořádali právě nějakou manifestaci pro národy utlačované německými okupanty. Když se o nás dověděli, že jsme českoslovenští letci, pozvali nás na tu slávu, vytáhli nás tam na řečnickou tribunu a pan starosta New Yorku hned spustil k celému shromáždění: „Zde vidíte dva důstojníky československého letectva, litali nad Německem tehdy a tehdy, mají ta a ta vyznamenání, narodili se...“ a tak dále – zkrátka, zíral jsem na něho s upřímným úžasem, jak to tak všechno ví. Doposud mně to není jasné, na čele jsme to přece napsané neměli. Patrně si to pánové všechno předem zjistili na našem vyslanectví. Potom nás tam všichni oslavovali, jako bychom bůhvíco neudělali. Styděl jsem se upřímně za tu nezaslouženou slávu a měl jsem sto chutí nějak jim při nejbližší příležitosti prchnout. Když se nám to konečně podařilo, pozvali

The image displays two pages of RAF flight logs. The top log is for pilot Josef Hubička, with ID 153604 and 787439, dated 1938. It includes a photograph of a biplane with the number 5 on its tail. The bottom log is for pilot Sesták, with ID 153602 and 787439, also dated 1938. It includes a photograph of a biplane on the ground. Both logs contain detailed tables for flight statistics, including dates, times, and distances. The logs are filled with handwritten entries in Czech.

zdroj Rafact.cz

nás Češi v New Yorku na oběd. Po prvé v cizině jsem tam jedl švestkové knedlíky a řeknu vám, nabaštil jsem se tak, že jsem se pak vůbec nemohl pohnout.

Po absolvování pilotní školy jsme se vrátili do Anglie. Začali jsme létat se čtyřmotorovými Liberatory a s těmi jsme už dokončili válku, která pro nás skončila až 1. června tohoto roku. Byli jsme totiž nakonec u pobřežního velitelství, kde naším posledním úkolem bylo hledat a potápět německé ponorky, které odeprly kapitulovat. Za celou službu v anglickém letectvu jsme absolvovali veškerý letecký výcvik – radiotelegrafický, střelecký i pilotní. Oba zároveň jsme byli jmenováni kapitány letadel a dostali jsme další medaile za chrabrost. Vůbec jsme s Joskou podnikali všechno společně a zároveň, i v hodnostech jsme postupovali stejně. Dnes jsme, jak vidíte nadporučíky a s těmito hvězdami, už dokončíme svou vojenskou kariéru. Teď po válce chceme zůstat u svých mašinek, které jsme si docela oblíbili, ale už ne jako vojáci, ale jako civilní letci. Už máme té vojny dost a jsme rádi, že už skutečně skončila – tak jako jsou rádi, myslím, všichni dobří lidé na celém světě. Ne, a dobře je mně přece jen doma.

Poznámka redakce z novino- vého článku z roku 1946

Návrat našich letců do vlasti, byl slavný. Mezi těmi, kdož pochodovali ve slavnostním průvodu pražskými ulicemi, byl také nadporučík Ladislav Šesták. Slavnostní vzrušení však brzo opadlo a naši letci byli postaveni před rozhodnutí - zůstat dále v armádě nebo odejít do občanského povolání.

Ladislav Šesták měl příliš rád letectví, než aby se jej mohl vzdát. Proto zůstal. Byl přidělen k letecké jednotce v Plzni a vybrán do přeškolení na letadla typu Moskito, kterého se účastnil v Anglii. Nedokončil jej však, 28. června 1946 vzletl ke svému poslednímu letu. Letoun se zřítíl a z jeho trosk vyprostili jen bezduché tělo muže, který tolik miloval vlast, svobodu a létání. Jeho pozůstatky byli 28. října – v den největšího svátku československého národa – uloženy do rodné půdy na hřbitově v Lanžhotě, kde mu jeho kamarádi – letci vzdali poslední poctu.

**Joska Hubička zemřel † 13. 12. 1988
v Farnham (V. Británie).**

Letos uplyne 60 let od úmrtí MUDr. Josefa Kepáka

Marie Petřlová

*Až mne budete hledat,
hledejte mne ve svých srdcích,
našel jsem si tam své místo.*

Antonie de Saint Exupéry

Tento vzácný člověk MUDr. Josef Kepák si skutečně našel místo nejen v srdcích svých blízkých, ale také v srdcích svých pacientů a široké veřejnosti. Narodil se na Hromnici 2. února roku 1906 v Bedřichovicích u Brna v sedlácké rodině. Do školy chodil ve Šlapanicích.

Po vyučování pomáhal i se dvěma bratry rodičům na poli. Gymnázium studoval v Brně, kde po dobu studia také bydlel. Obětavá maminka mu tam z Bedřichovic pěšky nosila jídlo. Po maturitě byl přijat na lékařskou fakultu taktéž v Brně.

Po promoci nastoupil do nemocnice Milosrdných bratří ve Valticích. Tehdy v době před 2. světovou válkou byla většina obyvatel, primáři i někteří kolegové Němci. Vojenskou základní službu vykonával v okolí Rožňavy, kde byla většina obyvatel maďarské národnosti. Tam se seznámil se svou budoucí ženou, která pocházela z Vážan. Byla mu oporou a pomáhala mu po celý život. Po vojně se vrátil do Valtic a oženil se s ní. Manželé byli vlastenci, proto se jim nelíbil vzrůstající německý vliv. Přišli k nám do Lanžhotu a MUDr. Josef Kepák začal pracovat jako obvodní lékař. Do jeho obvodu patřil Lanžhot, Kostice a Tvrdoňice, více než 5.000 obyvatel. V Lanžhotě se narodily tři děti, dcery Renata (1938), Rad-

mila (1941) a syn Jiří (1944). Dcera Radmila se vydala po stopách svého otce a stala se z ní obětavá lékařka s citlivým přístupem k pacientům, obzvlášť ke starším lidem.

V dubnu 1945 při těžkých bojích o Lanžhot byl Josef Kepák u Procházek ve sklepě. Obětavě a neúnavně ošetřoval nejen raněné místní obyvatele, ale také ruské vojáky. Také ho často volali k porodu. Pomáhala mu Marie Ciprysová, která měla ošetrovateľský kurz. Po válce postavil dům v ulici Komárnov. Dole byla ordinace s čekárnou a nahoře byt pro rodinu. Renata je naše spolužačka, tak na třídních setkáních jsme vždycky vzpomínali, jak jsme se u nich v ordinaci učili tancovat. Pro jejího tatínka bylo povolání lékaře posláním. Ať to byli děti, dospělí i starší lidé, všichni ho měli rádi a důvěřovali mu. Lidé věděli, že nikoho neodmítne, proto u nich zvonili ve dne

i v noci. Stávalo se, že i na Štědrý večer musel odskočit od rodiny za pacientem. Když mu manželka začala pomáhat v ordinaci jako zdravotní sestra, musely děti pomáhat v domácnosti.

V 50. letech ordinaci znárodnili, přišel o vše, co celý život budoval. Mohl však pracovat dále jako obvodní lékař pro OÚNZ Brč-lav ve vlastním domě. V té době pod jeho péči patřily i děti, dětská poradna a škola. Chodil také všechny třídy očkovat. Spolupracoval s členkami ČSČK, získával dárce krve, jezdil za skauty, dělal jim hygienického poradce. Pacienty navštěvoval za každého počasí ve dne i v noci, nejdříve na kole, později na pi-onýru. Ležící starší lidi kontroloval, aniž by o to žádali. Některé zákroky, jako řezání vře-dů, zašívání ran, trhání zubů a propichování

**MUDr. Kepák s manželkou Růženou na
promoci dcerky Radmily Petrlové - Kepákové,
archiv rodiny Kepákové**

uší prováděl v ordinaci. Jezdili k němu i lidé z Brodského. Laskavost a skromnost dotvářela jeho osobnost. Manželé Kepákoví byli hluboce věřící, nedovedli si představit život bez nedělní bohoslužby. Jezdili tajně Spartakem s dětmi na Slovensko na mše sv. Našli se i spoluobčané, kteří to oznamovali na StB. O prázdninách v Bedřichovicích pomáhali bratrům při žních. Doktor brzy vstával a zatopil, aby měli pacienti teplo v ordinaci. V létě ošetřoval zahradu i vinohrad s pečlivostí a láskou, jako své pacienty. Měl také pěkný vztah ke zvířatům, ošetřil domácí kočku nebo psa. V neděli se pravidelně scházel s farářem Hübnerem a řídícím Fučíkem při hře taroků. Jeho vyčerpávající činnost ho oslabovala, proto se těšil do důchodu, aby se mohl věnovat rodině, četbě, filatelii, šachům a užít si cestování a krásy přírody. Bohužel se ho nedočkal, onemocněl nevyléčitelnou chorobou. Druhé léčil, ale sám sobě pomoci nedokázal. V úno-ru 1965 se narodil vnuk Pavel. Dcera Renata

tehdy bydlela s manželem v Praze. Dědeček si přál, aby mu vnuka přivezli ukázat, než půjde do nemocnice do Brna. Z nemocnice ho přivezli domů, aby se mohl rozloučit s milovanou rodinou. V červnu pod Komárnovem voda zahučela, do smutku se zahalil lužní les a ptáci na zahradě mu zazpívali líbeznou píseň naposled. Ušlechtilá duše Josefa Kepáka se vznesla k bráně nebeské, kterou měl již podle slov faráře Františka Streita otevřenou. Je

pochován i s manželkou na našem hřbitově. Jejich dům má již jiného majitele, ale pamětní deska, kterou mu odhalili občané jako projev úcty a vděčnosti zůstala zachována jako vzor pro další generaci. Je po něm pojmenována také jedna ulice.

Pane doktore, pamětníci na Vás stále s láskou vzpomínají. Váš život nebyl dlouhý, ale naplnil jste ho svým posláním pomáhat bližním do posledního písmene.

Návrat na místa dětských her a zábav po 75 letech

Vladimír Ciprys

V minulých třech číslech zpravodaje jsem vzpomínal na dobu svého dětství a dospívání. Při zpětném pročitání článků mě napadlo, že bych se mohl pokusit zmobilizovat i svou fyzickou kondici a po neuvěřitelných 75 letech se podívat na některá místa, která mám spojená s dětstvím. Využil jsem k tomu krásné listopadové počasí a zpočátku jsem ani netušil, že návrat do doby dětských her může být tak emotivní. Zaměřil jsem se zejména na dominantu samostatně stojícího dubu na Lúčkách, na místo, které se stalo jakýmsi ústředním bodem našich dětských příběhů. Již na začátku cesty jsem byl překvapen, že louky pod Lanžhotem, kdysi velká chlouba Lanžhotčanů, jsou přeměněny na pole. V prostoru, kde jsem předpokládal výskyt starého dubu, se uprostřed polí nachází jen izolovaný ostrůvek keřů, s nejasnými obrysy reliktu stromu. Protože jsem neměl vhodné oblečení do terénních podmínek, až k tomuto místu jsem se nedostal.

Moje první návštěva ale nebyla zbytečná. Při zpáteční cestě mě na první pohled upoutaly v blízkosti silnice dva krásné, souměrně vzrostlé duby, dnešní nové dominanty pod Komárnovem, které v nízkém listopadovém sluníčku nádherně zářily zlatou barvou. Jediné, co mně k plné spokojenosti scházelo, byly skotačící děti, které se pokoušejí vyšplhat do mohutných korun stromů podobně, jako to dělala naše generace dětí. V době mého mládí byl na státní silnici na Brodské jen malý provoz, a proto byla často využívána i na nedělní procházky, a to i rodin s dětmi. Hlavní dominantou tehdy byla alej topolů podél silnice až k 2. mostu a v době častých záplav i obrovské vodní laguny. (1)

Protože jsem člověk zvědavý, využil jsem pokračující krásné listopadové počasí a o čtrnáct dní později jsem ještě jednou, tentokrát již vybavený do polních podmínek, vyjel k prvnímu mostu. Pole pod Lanžhotem již bylo mezitím zorané a nepřístupné, a tak jsme zaparkovali až u Kyjovky, v Jarcových zahradě.

1) Nová dominanta u silnice pod Komárnovem

Prošel jsem kolem neprostupného živého plotu, který odděluje zahradu od pole a pečlivě jsem si prohlédl husté křoviny, kde se i dnes modrají keře planých trnek a červenají hlohy a šípky. Moje úsilí bylo nakonec úspěšné, protože jsem našel průchozí chodníček houštinou, který zde zůstal prošlapaný i po 75 letech! Skrz keře jsem se protáhl až na čerstvě zorané pole k místu, které jsem při první návštěvě identifikoval ze silnice. Moje představa se stala skutečností a uprostřed hustého podrostu se opravdu dochoval vysoký pařez dubu, obrostlý chorošem i s polámanými uschlými větvemi. Znovu

se mně před očima živě vybavily všechny hry, ale i lumpárny, které jsme zde s kamarády prožili. Na tomto místě vyrostlo na dětských hrách několik generací lanžhotských dětí a možná by si zasloužilo, řečeno s nadsázkou, i informační cedulku. (2)

Z tohoto místa je navíc i úžasný pohled na celou jihovýchodní část

Lanžhota. Musím se přiznat, že při našich dětských hrách jsme panorama městečka tolik nevnímali, maximálně tak věž kostela, abychom zjistili, kolik je hodin. Můj snímek zachycuje zatím ničím nezastíněný pohled na Lanžhot, od Lesíčka až po Komárnov. (3)

2) Relikt starého dubu na Lúčkách

3) Pohled na Lanžhot od starého dubu

Pohled na Lanžhot od Kyjovky zřejmě zaujal i naše předky. V rodinném albu jsem našel starou fotografii, možná dobovou pohlednici, která zobrazuje dnešní ulice Na Dílni, Luční a Komárnov s kostelem a lanžhotskou chasu při senoseči. Pohled doprovází text známé písničky „Na lanžockých úkách“. Předpokládám, že obrázek by mohl být datovaný do 20. až 30. let minulého století, tedy zhruba před sto lety. (4)

Při mé návštěvě jsem se pokusil vyfotit podobnou výšeč jako na historické fotografii

4) Historický pohled na Lanžhot z Lúček

a čtenář si může sám udělat představu, jakou proměnou tato část Lanžhota, navíc těžce poškozená při osvobození v r. 1945, prošla. Jen text písničky by se mohl aktualizovat, třeba na „V tem lanžockém širém poli, ku kačky kukajú“. (5)

Na pohledech z různých částí naší republiky obdivujeme záběry na místní dominanty a často si v každodenním shonu ani neuvědomujeme, že i v Lanžhotě máme podobně krásná zá-

koutí. Jeden takový pohled přes střechy domů v Komárnově na kostel, pořízený tohoto slunného listopadového odpoledne, čtenářům nabízím. (6)

O „druháku“, vodní nádrži pod 2. mostem, jsem se zmiňoval již v první části vzpomínky, a to v souvislosti s tragickou událostí spolužáků, kteří se na malém kajaku pokoušeli v době jarních záplav projet pod mostem a loďka se s nimi v silném proudu převrhla. V době vydání zpravodaje č. 1 / 2025 to bude právě

70 let od této nešťastné události, a proto bych chtěl krátce připomenout ten příběh očima dvanáctiletého kluka, spolužáka. Stalo se to v pondělí 28. 3. 1955, na Den učitelů. Ve škole jsme měli volno, a tak jsme s kamarády hráli v uličce I. Příční s dřevěnými pálkami tenis. Náhle nás ze hry vyrušil místní rozhlas,

5) Srovnání s historickou fotografií

který několikrát naléhavě oznamoval občanům mimořádnou zprávu, že se u 2. mostu stalo velké neštěstí. Okamžitě jsme zbystřili, a protože jsme tušili, co se asi mohlo přihodit, odhodili jsme pálky a hned jsme utíkali k „druháku“. Cestou k 1. mostu jsme potkali promáčeného L. Svozila, kterému se podařilo dostat z oblasti vodních vírů, jak utíká domů,

mobilní telefony, neměli většinou o aktivitách svých dětí přehled.

Dnes je místo téměř parkově upravené a obrovské masy vody, které při záplavách narážely do mostních pilířů a vytvářely silné vodní víry, připomínají pouze dobové fotografie. Zde odkazují na článek autora ve zpravodaji č. 2 / 2024. U „druháku“ jsme se nejen koupali, ale místo sloužilo i jako hřiště ke cvičení, ale i pro jiné dětské zábavy.

6) Střechy Komárnova s kostelem

Pod mostem jsme se mohli schovat před větrem, nebo deštěm a s oblibou jsme tam hráli karty. Abych smutnou vzpomínku trochu odlehčil, tak jsme např. z mostu pořádali i závody v čurání do dálky, které byly mezi kluky velmi oblíbené,

7) Kyjovka z mostu u Jazera

hřbitov, jsme se vždy na mostě shromáždili a snažili se most rozhoupat. To se nám většinou s úspěchem podařilo.

Kyjovka se v místě u Jazera změnila k nepoznání. Stavidlo, kde ústila Jízda do Kyjovky jsem v houštině křovin nenašel anebo je již odstraněné a za Kyjovkou k dálnici jsou dnes zahrádky. Proto jsem si alespoň z mostu vyfotil koryto

a komu se to podařilo až do vody, tak budil mezi kamarády respekt.

Další část Lanžhota, kterou mám spojenou se vzpomínkami z dětství a kterou jsem navštívil, je lokalita u Jazera. Zvolil jsem přístupovou cestu kolem hřbitova, přes železniční most a dále ke Kyjovce. Starý most, který zde stál dříve, byl pružný, úzký, a proto i nebezpečný, a byl svědkem i řady dopravních nehod. V Lanžhotě se mostu neřeklo jinak, než „pérák“. Na svátek Dušiček, kdy chodili téměř všichni spolužáci v průvodu od kostela na

Kyjovku směrem ke Koticím. Dříve byla řeka nad mostem plná puškvorců a vodních travin a z bahnitých břehů těžko přístupná. Překvapilo mě, jak je zde řeka vyčištěná, ale jak je i užučká. Přitom očima dětí jsme považovali Kyjovku u Jazera za docela širokou řeku. (7)

8) Most u Kučovaníška

Louky za Kyjovkou směrem k lesu, kde dnes probíhá dálnice, byly s příchodem podzimu vždy bohaté i na houby – pečírky. Od mostu vedla cestička přes louky, nízký lesík a pak přes lužní les k Moravě, na místo známé jako „na pískách“. Meandrující řeka se tam zařezávala do písčitého břehu a při nízkém stavu vody se vytvořila malá pláž, ideální pro koupání a opalování. Navíc se uprostřed řeky, při nízké hladině vody, vynořoval i písčité ostrov, který rozšiřoval možnosti pro koupání.

Oblast Starého mlýna a Kučovaniska byla nejvíce dotčena výstavbou dálnice na jedné straně a fotbalového stadionu na straně druhé. Cestička, po které jsme běhali od Starého mlýna ke Kučovanisku, byla přerušena výstavbou stadionu, a tak jsme hřiště po hrbolaté cestě objeli a dostali jsme se až k vodní nádrži. K železničnímu mostu jsem se ale hustými křovinami neprodral. Obloukový most, který byl pro děti hlavním lákadlem na koupání a skoky do vody, byl nahrazen novou konstrukcí a místo dnes určitě ke koupání neláká, možná k rybaření. (8 a 9)

I v této části Lanžhota jsou již louky přeměněny na pole a uprostřed polí, směrem k 1. mostu, mě zaujal starý, uschlý strom – solitér, který stále odolává nepřízní počasí a může se klidně srovnávat i se stromy, které obdivujeme na loukách v jiných

částech lužního areálu, například u řeky Dyje, mezi záměčkem Lány a Pohanskem. (10)

(Použité fotografie jsou z archivu autora.)

9) Autor při prohlídce Kučovaniska

10) Strom - solitér na polích u Kučovaniska

50 let Lanžhotčanky

Emil Hrubý

Je tomu již 50 let, kdy začala na dechovkové scéně působit místní kapela Lanžhotčanka. Nebudu zacházet do samotných prvních počátků jejího vzniku, jelikož jsem se stal jejím stálým členem až v roce 1977. Víím ale, že na jejím vzniku mají největší podíl dva bývalí členové – Vítězslav Kosek a Emil Čapka, kteří už, bohužel, nejsou mezi námi, a současný, nejstarší člen kapely Petr Prajka.

První výraznější úspěchy, tehdy pod vedením uměleckého vedoucího Emila Čapky, se začaly dostavovat koncem sedmdesátých let. Namátkou vzpomenu 1. místo v soutěži pochodových hudeb v Lelekovcích v roce 1977. O kapelu začal být tehdy u příznivců dechovky zájem, takže se v následujících letech hrávalo velmi často. Sezona pro nás začínala plesy a končila Silvestrem. Odehrálo se každoročně několik tradičních podlužáckých hodů, svateb, plesů, dechovkových přehlídek, tanečních zábav, oslav narozenin, pro nás povinných politických akcí, pohřbů. To vše za kapelníkování Vítězslava Koska, kterého

na počátku osmdesátých let vystřídal Ludvík Prajka.

Ve snaze dosáhnout zlepšení kvality orchestru začala v roce 1987 spolupráce s novým uměleckým vedoucím, známým brněnským hudebníkem Jaroslavem Hupolíkem. Dalšími výraznými spolupracovníky kapely se v té době stali pánové František Maňas, skvělý hudební skladatel, a Jan Kulíšek, vynikající aranžér, hudeb-

ní režisér, bývalý člen orchestru Gustava Broma. Tímto nám byly otevřeny dveře do Českého rozhlasu Brno. Za dobu našeho společného působení, které se vztahuje k období 1987–1994, jsme natočili pro brněnský rozhlas čtyřicet hudebních snímků. Absolvovali jsme také několik živých přenosů pro Rakouský státní rozhlas (byly přenášeny i Českým rozhlasem), několik pořadů, včetně živých vystoupení jsme natočili také pro Českou televizi. To už ale přesahuje i do pozdějších devadesátých let.

Vrátím se ještě do let 1989–1990, kdy jsme se zúčastnili soutěže „O zlatou křídlovku“. Vítězně jsme prošli okresním i krajským kolem, v celostátním kole jsme se po sporném rozhodnutí poroty (podle mínění většinového publika) umístili až na druhém místě.

Teď něco o kapele za mého působení coby kapelníka. Do této nezáviděníhodné pozice jsem byl kapelou vybrán po odchodu Ludvíka Prajky v létě roku 1993. Postupem času docházelo také ke změnám na

jednotlivých postech, tak jak si to vyžadovaly momentální potřeby kapely.

V letech 1993–1995 jsme vydali naše první dvě MC pod názvy „Jednotka“ a „Lanžhotčanka hraje Metoděje Prajku“.

A tak jsme se v čase „prohráli“ až do roku 1999. Tímto rokem započalo období velkého cestování. I když jsme před tím navštívili mnoho evropských států (Rakousko, Německo, Maďarsko, Dánsko, Francii, Švýcarsko, Rusko, tehdejší Jugoslávii...), čekala nás tentokrát vysněná Amerika. To díky naší spolupráci s lanžhotským rodákem, naším velkým kamarádem a příznivcem, Ladislavem Gajdou, žijícím na před-

městí Chicaga zvaném River Side ve státě Illinois (bohužel nás Laďa, tak jsme ho všichni oslovovali, opustil v červnu roku 2011).

Psal se tedy duben roku 1999 a my jsme na pozvání fotbalového klubu Sparta Chicago poprvé do USA vycestovali. Klub totiž slavil 85. výročí od svého založení.

Samozřejmě, že probíhala reklama v tamějším tisku i českém soukromém rádiu Jerry Jiráka, a tak vzrostl zájem o kapelu zejména mezi českou a slovenskou menšinou. Užívali jsme si ve Spojených státech krásné třítydenní turné. To jsme ještě netušili, že nás v budoucích letech čeká ještě

Lanžhotčanka v Chicagu r. 2002

Chicago r. 2004

dalších šest výjezdů za moře, a to nejen do Spojených států, ale také do Kanady. Bylo to pro nás i motivací k nahrávání dalších MC, CD a DVD. Jaký byl ohlas na jedno z našich vystoupení? Dovolím si zde citovat malou část obsáhlého článku, který vyšel 29. dubna 2001 v českých novinách

ve městě Cleveland, stát Ohio, autor Luboš Hromádka:

„Jsem rád, že jsem byl mezi těmi krajan-ny z Clevelandu, kteří uvítali výbornou ji-homoravskou kapelu Lanžhotčanku. Kapela vpochoďovala do sálu za zvuku populárního Kmochova pochodu „Muziky, muziky, vy pěkně hrajete...“. Nadšené ovace, které ne-braly konce, přivítaly muzikanty a zpěváky Lanžhotčanky...“

Léta 1999 až 2014 byla jakýmsi pomyslným vrcholem našeho muzikantského působení. Měli jsme tu čest a štěstí vystupovat v Chicagu, New Yorku, Toledu, Owosu, Detroitu, Pittsburghu, v již zmíněném Clevelandu, v kanadském Torontu a dalších amerických městech.

Zájem o kapelu byl v zámorí až překvapivě velký, ale nešlo

přijmout všechny nabídky. Takže jsme dokonce nevyhověli lákavé nabídce z texaského Dallasu (září 2008). To písemné pozvání jsem si tedy ponechal alespoň na památku.

Poslední velké cestování jsme si užili v září roku 2019, kdy jsme obdrželi po-

Jmenovat ale budu jen ty, kteří nás navždy opustili. Jsou to: Emil Čapka, Vítězslav Kosek, Ludvík Prajka, bratři Milan a František Uhrovi, Cyril Bartoš, Antonín Ciprys a Evžen Vrbík. Věnujte jim, prosím, i vy čtenáři, alespoň kratičkou vzpomínku.

zvání z ruského Petrohradu, a to na mezinárodní festival hudebních a tanečních souborů. Měli jsme tu čest, že jsme v části našeho hlavního koncertu mohli doprovázet skvělého sólistu a saxofonistu, Felixe Slováčka. Během našeho pobytu v tomto krásném městě nám bylo umožněno navštívit nejvýznamnější historické památky včetně pověstné jantarové komnaty.

Když se vrátím velmi krátce k působení na domácí scéně, tak nejvíce jsme toho odehráli v nedalekém Josefově, kde jsme v loňském roce hodovali bez pauzy po třicáté, v sousedních Kosticích jsme si rovněž užívali hodů třicet let s jednoroční přestávkou, v Dolních Bojanovicích hráváme převážně na hodech a hodkách od konce osmdesátých let.

Závěrem bych chtěl také zmínit, že od roku 1975 po dnešek v kapele působilo čtyřicet tři muzikantů a zpěváků (včetně těch současných). Všem patří moje upřímné poděkování za vše, co pro kapelu udělali.

Traíl Angel - andělem na stezce

Petra Blašíčková

Pokud jste si poslední dobou v našem městě všimli zvýšeného počtu batůžkářů nebo sledovali pořád ČT, možná už víte o projektu zvaném Stezka Českem. Jde o propojení dálkových turistických tras napříč Českem.

Jelikož naše město leží na této trase, přišel manžel zhruba před rokem s nápadem, že bychom se mohli stát „andělem na stezce“, tedy trail angel, a nabízet nezištnou pomoc stezkařům na jejich cestě. Po registraci mezi tyto dobrovolníky jsme obdrželi brožurku, kde je napsáno: „Málokterý blb se vydá na Stezku Českem.“ A můžu jen potvrdit, že to tak opravdu je.

Za ten rok, co jsme součástí této iniciativy, jsme přivítali 14 návštěv - 16 holek, 5 kluků, 6 dětí a 2 psy. Všichni byli příjemní, inspirativní a zajímaví, přesto každý jiný. Ráda bych vyphla pár konkrétních nocležníků.

Vzpomínám na ultramaratonce, který šel celou stezku na jeden zátah. Částečně sám a částečně s dětmi. K nám si to zaběhl za jeden den z Mikulova, vystupuje pod jménem Jenohlavě. Z jeho cesty bude i edukativní film o tom, jak trávit čas s dětmi smyslně. Po dokončení stezky se objevil třeba v DVTV, kde mluvil o svých zážitcích.

Byly u nás i dvě maminky se 4 malými dětmi, pro které už byla výzva ujít pouhých 10 km z Břeclavi. Inu každý stezkař má svoje vlastní tempo a styl.

Zajímavou postavíčkou byl Kamil, který se rozhodl jít celou stezku v kuse a bez peněz. Nazýval se Moderní nádeník a nabízel práci výměnou za střechu nad hlavou a trochu jídla.

Stezkařka Martina se s námi zase podělila o zajímavý zážitek, jak strávila rok na Sibiři a na Taiwanu.

A pak tu byl Michal s Kristýnou. Původně vyrazili každý odjinud a na své cestě se náhodně seznámili ve Vranově nad Dyjí a byla z toho love story. Kristýna plánovala jít stezku jen týden, ale nakonec strávila na stezce celý měsíc. Když se poznali, tak slovo dalo slovo a Michal se rozhodl změnit směr a jít opět kudy přišel, jen aby mohli pokračovat společně. Hold i cesta může být cíl.

Zájemců o přenocování u nás bylo ještě víc, ale některé stezkaře jsme bohužel museli odmítnout, protože už jsme měli plno nebo jsme zrovna nebyli doma. Jen pro zajímavost většína stezkařů k nám přišla z Hodonína a jen pár z nich přišlo od Břeclavi.

Být trail angelem nám dává smysl v mnoha ohledech. Za mě jde o oboustrannou prospěšnost. Po několikaleté cestovatelské zkušenosti se do stezkařů dokážeme vcítit a dělá nám radost, že jim můžeme pomoci nabídkou noclehu, sprchy nebo dobitím elektroniky. A na oplátku jsme obohaceni o smyslné a inspirativní rozhovory, které nás drží v cestovatelské náladě, i když momentálně nemůžeme cestovat jako dřív. Díky těmto skvělým lidem zůstáváme stále propojeni s tou krásnou částí našeho života, která nás tak dlouho bavila.

Skautská zima

Tomáš Cibulka

Předvánoční čas jsme přivítali Slavností světél, tradiční akcí pro veřejnost, která se koná vždy kolem Mikuláše. Sešli jsme se na náměstí, odkud se průvod, osvětlený lampiony a lucerničkami, vydal v čele s Mikulášem, anděly a čerty směrem k rybníku Kout, kde už na nás čekala čertovská

ohnivá show, plápolal ohýnek připravený k opékání špekáčků a k vypuštění připravené lampiony štěstí. Týden před Vánoči nás jako vždy čekala naše trojice akcí. Začalo to vánoční besídkou, kde jsme si rozdali vlastnoručně vyrobené dárky, hráli jsme hry, zpívali koledy a jedli cukroví. Den na to starší členové pokračovali cestou do Břeclavi, kde od našich skautských kolegů přebrali betlémské světlo, mladší členové se vydali ozdobit stromček lesním zvířátkům.

Po začátku roku jsme navázali kromě běžných schůzek i kuželkami a lezeckou stěnou, po které jsme pokračovali Filmovou nocí pro všechny členy našeho oddílu, kde jsme společně zhlédli pár filmů, dali si popcorn a šli spát. Ráno jsme posnídali, rozloučili jsme se a odebrali se do svých domovů.

Nejmladší basketbalistky sbírají první výhry

Michaela Kocourková

kategorie U10

Naši benjamínci kategorie U10 mají za sebou první tři turnaje ČBF a už stihli zaznamenat čtyři vítězství, přestože věkový průměr našeho týmu odpovídá spíše mladším kategoriím U9 a U8. Děvčata se statečně perou se staršími soupeři. Snažíme se v každé pětce mít alespoň jednu „zkušenější“ holku, aby to „nováčky“ bez herní praxe neměli úplně těžké a měli od koho přebírat zkušenosti. Každý zápas našim nejmenším pomáhá růst a posouvat jejich basketbalové dovednosti na vyšší úroveň a je radost pozorovat jejich zlepšení, nadšení a elán.

U11 sbírají cenné zkušenosti i proti chlapeckým týmům

Hráčky kategorie U11 se zúčastnily dvou nadregionálních turnajů, kde se utkaly převážně s chlapeckými družstvy. Se všemi soupeři odehrály vyrovnaná utkání. Kluci jsou většinou dravější, rychlejší a vyšší, ale naše děvčata to dokáží vyvážit svou

technickou vyspělostí a co do bojovnosti s nimi drží krok. Tyto zápasy jsou pro ně skvělou školou, kterou zúročí v příští sezóně u čistě dívčí.

U12 v polovině tabulky

Tým U12 se v letošní sezóně pravidelně utkává se šesti soupeři v soutěži, kde se momentálně nacházíme ve středu tabulky. Velkým zpeřtřením sezóny bude mezinárodní velico-noční turnaj Easter Cup Ostrava, kde se konečně potkáme i s novými soupeřkami. Už teď se na tuto výzvu moc těšíme!

Karolína Stachovičová U12

U14 bojují v první lize

Tým U14 zakončil základní část sezóny na 6. místě. První tři týmy tabulky postoupily do extraligy, zatímco zbylá družstva byla zařazena do první ligy. Kromě známého soupeře z Jiskry Kyjov se naše děvčata nově utkávají s týmy z Ostravska, Opavy a Zlína. V dosavadních čtyřech zápasech si připsaly dvě výhry (SBS Ostrava B, Basket Opava 2010) a dvě prohry (BK Havířov a Basket Ostrava).

Letos se bohužel nepodařilo složit tým U14 pro velikonoční turnaj, ale i tak budeme mít své zástupkyně na hřišti! Čtyři naše hráčky se připojí k U13 Dubňan na Easter Cupu v Brně a dvě další pojedou na EuroBasket Praha s týmem U14 Jiskry Kyjov. Držíme jim palce!

U15 sbírají zkušenosti v Jihomoravské lize

V kategorii U14 nastupujeme v celostátní 1. lize proti nejlepším týmům v republice, kde je úroveň hry opravdu vysoká. Máme hráčky, které hrají teprve druhou sezónu, nemají tolik zápasových zkušeností.

Terka Uhrová U14

A abychom jim dali více prostoru na hřišti, přihlásili jsme od ledna tým také do oblastní soutěže U15. A zatím se jim proti starším soupeřkám vůbec nevede špatně – po čtyřech zápasech mají na kontě dvě výhry (Basket Třebíč) a dvě prohry (SKB Tišnov).

Ženy budou chtít v play-off zlomit smůlu

Tým žen se v letošní sezóně zatím trápí. V mnoha vyrovnaných zápasech chyběl jen kousek k tomu, aby se skóre na konci překlátil na naši stranu. Po základní části se nacházíme na 6. místě tabulky a nezbývá než se pořádně připravit na nadcházející play-off, které ukáže, jak bude sezóna hodnocena.

Lucie Štáhlková Ženy

Ochrana jihomoravských luk pro další generace

AOPK

Dne 15. 1. 2025 byla vyhlášena chráněná krajinná oblast (CHKO) Soutok, jako 27 CHKO v České republice. Účinnost vyhlášení je od 1. července 2025, k tomuto datu také zahájí činnost nové pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR – správy CHKO Soutok. Oblast soutoku řek Moravy a Dyje se tak dočkala zesílené ochrany, čekala na ni desítky let.

Na největší chloubě Soutoku, v rámci střední Evropy nevídané druhové rozmanitosti, se kromě neopakovatelných přírodních podmínek, podílel velkou měrou člověk. Hospodaření v lesích, na loukách i na polích v minulých staletích vytvářelo ideální podmínky pro pestrou paletu živých tvorů, rostlin i zvířat, malých i velkých, nenápadných i nepřehlédnutelných. Předmětem ochrany CHKO Soutok je tedy krajina spoluutvářená člověkem - kulturní krajina s koncentrovaným přírodním a kulturním dědictvím.

Příroda dnes čelí mnoha výzvám, které naši předkové neznali. Výkyvy klimatu, zahrnující horká a suchá léta a na druhé straně přívalem deště a katastrofické povodně, ovlivňují životy všech obyvatel. Šířící se invazní druhy, neomezené přirozenými nepřáteli, kteří zůstali v jejich původních domovinách, ohrožují nejen domácí druhy, ale také hospodářské výnosy polí a často i zdraví lidí. Zboží, v ohromných objemech putující z jednoho konce planety na druhý, s sebou nezřídka přináší i nové škůdce a choroby,

schopné likvidovat polní plodiny i lesní porosty ve velkém.

Jedním z úkolů nově vyhlášené CHKO je podpora zvyšování odolnosti přírody a krajiny s cílem jejího uchování i generacím, které přijdou po nás. To se neobejde bez zapojení hospodářů; lesníků, zemědělců, vodohospodářů a dalších uživatelů krajiny.

Vznik nové CHKO totiž neznamená omezení hospodaření. Ba právě naopak bez hospodaření by hodnoty jihomoravských luk nebylo možné uchovat. Na druhou stranu přírodě nepomáhá hospodaření příliš intenzivní, velkoplošné. Jedním z cílů vyhlášení CHKO je zvolení zlaté střední cesty – šetrného hospodaření, které přírodě prospívá a člověku se vyplácí.

Některé změny k lepšímu jsou poměrně snadné a jejich dopad bude viditelný takřka hned. Mnoho dalších je však během na dlouhou trať, a ačkoliv je nezbytné s nimi začít co nejdříve, výsledky se dostaví až po čase. Do první kategorie určitě patří změny v obhospodařování luk. Náhrada celoplošné seče v jednom termínu na obrovských rozlohách za mozaikovou seč, napodobující původní hospodaření, při které se zvyšuje jejich druhová pestrost a louky mohou poskytovat potravu i úkryt stovkám druhů opylovačů a dalších zvířat. Do kategorie změn, které jsou viditelné méně a jejich dopady se projeví se zpožděním, patří úpravy hospodaření v lesích, jejichž cílem je vytvořit druhově,

foto Lubomír Krbec

věkově i prostorově rozmanitější porosty, které budou snáze odolávat změnám klimatu i chorobám a škůdcům (např. plošné hynutí jasanů, viditelné zejména na Tvrdonicku, ale také grafióza jilmů, chřadnutí olší a mnoho dalších).

Pro oblast Soutoku je klíčovým faktorem voda. Po vodohospodářských úpravách v konce minulého století o ni celá oblast přišla, což se projevilo i na zdrojích pitné vody. Jedním z hlavních cílů vyhlášení CHKO Soutok je proto obnova vodního režimu. Již nyní se realizují či připravují projekty s cílem dostat vodu zpět do lužní krajiny a zadržet ji tam (např. obnovou tůní, kanálů a ramen a budováním nových mokřadů).

Zemědělská půda tvoří nedílnou součást krajiny, a ač se to na první pohled nemusí zdát, sehrává důležitou roli i v ochraně biodiverzity. Stačí si vzpomenout, jak pole ožila, když se na nich objevily rozlivy (naposled loni na podzim). Hejna čejek chocholatých a dalších ptáků (trefně označovaných jako bahňá-

ci) využívají nabídnutou příležitost jak k hnízdění, tak i pro sběr potravy při náročných jarních a podzimních tazích. Tůně vzniklé na podmáčených polích doslova překypují životem i pod

hladinou. Vzácné druhy korýšů – žábřonožky nebo listonozi – se jinde než v periodických rozlivech vyvíjet nedokáží. Úkolem správy CHKO Soutok bude komunikace s místními zemědělci, motivace k šetrnějším způsobům hospodaření a také pomoc v boji s invazními druhy, které se v oblasti nekontrolovaně šíří a znamenají problém nejen pro přírodu samotnou, ale i pro hospodáře, kterému snižují výnosy a v případě aktuálně se na Podluží rychle šířící ambrózie peřenolisté bohužel také pro všechny ostatní, protože produkuje agresivní alergenní pyly.

V neposlední řadě je úkolem všech správ CHKO v celé republice, novou správu CHKO Soutok nevyjímaje, i osvěta širší veřejnosti. Zejména u dětí školou povinných je zvyšování povědomí o přírodních pokladech, které mají za humny a leckdy si jich ani nejsou vědomi, mimořádně důležité. Pomáhá budovat vztah nastupující generace k přírodě i regionu, ve kterém žijí. Příroda je naše dědictví i budoucnost.

Otis a jeho zájezdy

Antonín Svačina

Tak nám přišla z Břeclavi špatná zpráva. S výrobou v r. 2025 definitivně končí firma OTIS (dříve Galus, Agrostroj, Todoza, Transporta, Tranza, Tranza-Otis), druhá největší firma v Břeclavi, která zaměstnávala pracovníky z celého okolí a v každém období vždy plno Lanžhotčanů. Americká firma Otis je jedna z největších světových firem na výrobu výtahů a pohyblivých schodů a vyváží své výrobky do 200 zemí světa. Tato firma vstoupila do Transporty 1. 1. 1991 a v tu dobu pracovalo v Transportě asi 1600 zaměstnanců a tento stav se postupně snižoval až do dnešních 300 zaměstnanců. Samotná výroba přechází z Břeclavi do závodů Otis ve Francii a Španělsku a v Břeclavi zůstává pouze servisní středisko. Propuštěno bude asi 200 zaměstnanců, kteří mohou dostat tučné odstupné ve výši až 25 měsíčních platů.

V Otisu jsem pracoval 39 let, a tak je určitá nostalgie, že firma končí. Vzhledem ke

svému zaměstnání jsem měl možnost cestovat služebně po celé republice a po revoluci mě lákalo i zahraničí, hlavně Alpy, tak se mě to podařilo díky odborům, které i v Otisu byly finančně dobře podporované, proto nebyl problém pro zaměstnance účastnit se zdarma různých kulturních, společenských a sportovních akcí.

Velice oblíbené byly jednodenní autobusové zájezdy, a tak jsem přijal nabídku odborů a začal jsem dělat průvodce těchto zájezdů.

Od roku 1994 do roku 2015 jsem absolvoval 95 zájezdů, z toho Rakousko 47x, Slovensko 22x, Česko 20x, Maďarsko 6x. Trasy zájezdů byly určovány podle osobních zkušeností ze zájezdů s CK anebo podle map. 80 % těchto zájezdů bylo směřováno na lanovky, soutěsky, výšlapy, a to převážně v Rakousku a Slovensku. Z Lanžhota se tohoto zúčastňovali manželé Mikulicovi, Pavel

Ciprys a Lidka Ciprysová.

Začátky vycestování autobusem do zahraničí po revoluci byly na celnici v Mikulově někdy složité. Pasové a celní kontroly, dlouhé čekání na odbavení, celní prohlášení, kontrola zavazadel, někdy i vyložení zavazadel, to už v dnešní době nikdo ne-

zná. Větší aktivita byla ze strany českých celníků než rakouských.

Jako průvodce jsem používal při výkladu veškeré dostupné informace o místě, kde zrovna projíždíme a byly i zajímavosti o Lanžhotě, třeba o poleší Soutok, hraničnicku z r. 1755, různý výběr z knihy Lanžhot – příroda a dějiny z r. 1983 a taktéž se přehrávala kazeta o lanžhotských hodech s komentářem Jiřího Pavlici z Hradišťanu.

Můj první zájezd v roli průvodce byl v r. 1994, kdy jsme jeli lanžhotsko-rakouským příhraničím přes Moravské pole, Durnkrut k Hainburgu, tady přes řeku Dunaj, kolem Neziderského jezera k alpskému pohoří Semering, tady lanovka z Maria Schutz, výšlap.

Poznali jsme plno krásných míst i nádhernou alpskou krajinu, tak aspoň to nejzajímavější: Rakousko **Medvědí soutěska** (Barenschutzklamm) v kaňonu říčky Mixnitz, poblíž Grazu, 164 žebříků, lávek, můstků, 24 vodopádů, čtyřhodinový výstup s převýšením 700 m.

Puchberg – lázeňské město, parní zubačka do výšky 1796 m k vrcholu Schneeberg (2076 m). Ve výšce 1861 m je kaplička, kterou tam nechala postavit rakouská císařovna Alžběta (Sisi).

Slovensko – Malá Fatra – Jánošíkove Dolné, Horné a Nové diery, pěkná krajina, Horné diery velmi náročný výšlap.

Vrátná dolina – překrásný kaňon říčky Varinky, lanovka na Chleb (1646 m), po hřebeni výšlap až do Štefanové.

Při těchto jednodenních zájezdech byla i jedna výjimka, kdy jsem průvodcoval třídení zájezd do Rakouska – Itálie.

Průjezd Rakouskem přes Semering, Leoben k vysokohorské silnici z r. 1935

Jánošíkovy diery, archiv Antonín Svačina

pod nejvyšší horu Rakouska Grossglockner (3798 m), přejezd do Itálie, 2x spaní v Sillianu, návštěva Brixenu (i dům, kde žil ve vyhnanství spisovatel K. Havlíček Borovský), přejezd přes průsmyky na Cortinu, zpět do Rakouska, dále Krimelské vodopády a přes Leoben zpět do Česka.

Z tohoto zájezdu je krásný zážitek. V Itálii v průsmyku Sellajoch (2244 m) jsme uvázli s autobusem ve sněhu. Z Břeclavi jsme vyjeli ve 30 st. teple (11. 5. 2002) všichni v letním oblečení. Náš autobus neměl sebou řetězy, a tak jsme se museli pěšky brodit v 10 cm sněhu k nejbližší hospodě, někteří v sandálech. Autobus museli svázat italští karabiniéři.

To bylo trochu vzpomínání, případně nalákání na pěkné výlety.

VÝVOZ ODPADNÍCH VOD **Z JÍMEK A SEPTIKŮ**

- provádíme čerpání a odvoz odpadních vod
- přizpůsobíme se Vaším časovým možnostem
- vývoz zajišťujeme vozidlem o objemu 10m³
- ekologická likvidace na základě smluvní spolupráce s VAK Břeclav
- vystavení dokladu o likvidaci odpadních vod dle zákona

PRO OBJEDNÁNÍ VOLEJTE: **773 512 084**

Zpravodaj Městského úřadu Lanžhot vychází čtvrtletně v nákladu 1100 ks
vydává město Lanžhot, adresa redakce Náměstí 177, 691 51 Lanžhot, IČO: 00283321
e-mail: redakce@lanzhot.cz, tel: 519 336 107, místo vydání Lanžhot
odpovědná redaktorka Kateřina Paulíková, telefon 519 336 107, e-mail: paulikova@lanzhot.cz
Redakční rada: E. Klvaňová, J. Petřelová, S. Hrubá - Markovičová, V. Hostinová, N. Šedivá,
J. Malá, L. Topolanská

Vyhrazujeme si právo na úpravu textů. Vyšlo: duben 2025
Grafická úprava a tisk dodaných materiálů: Stillus s.r.o., reklamní agentura, www.stillus.cz
Registrováno Ministerstvem kultury ČR, reg. Číslo MK ČR E 11687
Uzávěrka zpravodaje 2/2025 – 9. 5. 2025
Názory dopisovatelů se nemusí shodovat s názory redakce.

Fašankový průvod MŠ

foto Kateřina Paulíková

Lanžhot po přechodu fronty 1945

archiv města

